

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Teemu Sarjamo

Rumpukomppi palasiksi

Actual Proof -kappaleen A-osasta toteutettuja
rumpuharjoituksia

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikin tutkinto

Opinnäytetyö

23.11.2020

Tekijä Otsikko	Teemu Sarjamo Rumpukomppi palasiksi Actual Proof -kappaleen A-osasta toteutettuja rumpuharjoituksia
Sivumäärä Aika	30 sivua + 2 liitettä 23.11.2020
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto	Musiikkipedagogi (AMK), Rummut
Ohjaaja Arviointi	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Tommi Rautiainen
<p>Olen aina pitänyt 1970-luvun funk-rummutuksesta ja etenkin Mike Clarkin soittotavasta. Opinnäytetyössäni esittelemäni harjoitusapu olisi ollut itselleni todella hyödyllinen, kun aloin harjoitella kyseisen tyylin lajin ja kappaleen soittamista.</p> <p>Tutkin opinnäytetyössäni Mike Clarkin soittaman Actual Proof -kappaleen A-osan rumpukompin ts. komppaustavan keskeisiä ilmiöitä. On mielenkiintoista miettiä, miten tämänkaltaista komppiä, jossa tapahtuu koko ajan paljon, voi jakaa pieniin harjoiteltaviin kokonaisuuksiin. Opinnäytetyössäni pohdin, kuinka voi harjoitella monia eri elementtejä sisältävää komppausta ilman että tulee liikaa uusia erilaisia komponentteja, eikä pysty sisäistämään mitään näistä kunnolla.</p> <p>Halusin hyödyntää urheilupedagogiikasta tuttuja harjoitustapoja sekä mielikuvaharjoittelua rumpusetiharjoitteluun. Keskityn työssäni myös siihen, kuinka rumpusetisoitossa vaadittavaa motoriikkaa voi kehittää pienissä palasissa kerrallaan.</p> <p>Tein kappaleen ensimmäisestä kuudestatoista (16) tahdistista transkription. Analysoin transkription pohjalta, minkälaisia erilaisia elementtejä komppi sisältää. Miten olisi mahdollista jakaa komppissa esiintyviä motorisia haasteita pienempiin osiin, jotta pystyy harjoittelemaan haastavat osiot aluksi erikseen ja sitten yhdistämään palaset toisiinsa. Tein harjoitteita, joissa kuhunkin ongelmaan perehdytään erikseen.</p> <p>Prosessissa huomasin, että motorisesti haastavan ja hyvää instrumentin hallintaa vaativan rumpukompin opetteluun pystyy jakamaan järkeviin palasiin. Opin löytämään myös itselleni uusia toimivia tapoja harjoitella soittamista. Monissa käyttämissäni konsepteissa tulee harjoitteluksi sekä hyvin pedantisti että monia erilaisia variaatioita kyseisistä harjoitteista. Tällä tavalla pystyy sisäistämään harjoiteltavan asian vielä syvemmin.</p> <p>Tämäntyyppistä harjoitteluideaa voi soveltaa kaikenlaisten haastavien rumpukomppien tai fillien opetteluun. Tässä työssä keskityn Actual Proof -kappaleen A-osan komppiin, mutta käytössä olevia konsepteja voi hyödyntää kaikenlaisessa rumpusetiharjoittelussa.</p>	
Avainsanat	rummut, rumpukomppi, rummutus, harjoittelu, Mike Clark, Actual Proof

Author Title	Teemu Sarjamo Breaking down a Drumbeat – Drum Exercises Inspired by the A Section of the song “Actual Proof”
Number of Pages Date	30 pages + 2 appendices 23 November 2020
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music
Specialisation Option	Music Pedagogy, Drums
Supervisors	Jukka Väisänen, MMus Tommi Rautiainen, MMus
<p>I have always admired the funk drumming of the 1970s and especially the way that Mike Clark plays the drums. In my thesis I introduce exercises that would have been helpful to me when I started to practice playing this genre and this music piece.</p> <p>In my thesis I investigate Mike Clark’s drum beat and comping style in the piece “Actual Proof”. My goal was to find a way to break this difficult drum beat into smaller pieces so that it could be practiced in parts.</p> <p>My question was how to practice this kind of comping with so many different elements without the feeling that there are too many new components and you cannot really internalize any of them properly.</p> <p>I wanted to utilize guided imagery and the training methods that are used in sport pedagogy as an aid in practicing to play the drum set. In my thesis I also focus on how to develop the necessary motor skills one small section at a time.</p> <p>I have made a transcription of the first 16 bars of the piece. I analyze the transcription and see what kind of elements the drumbeat includes. On the basis of the analysis I designed many exercises that address one motoric challenge at a time.</p> <p>I was pleased to notice that I was able to divide this motorically challenging drum beat that requires a lot of control of the instrument into manageable pieces. I also found new ways to practice playing the drums for myself. Many of the practicing concepts that I use are very pedantic and there are many variations of the same exercise. In this manner of practicing you can internalize each exercise even more thoroughly.</p> <p>This kind of concept can be used for practicing all sorts of difficult drumbeats or drum fills. In my thesis I focus on the drumbeat in the A section of the piece “Actual Proof” but you can use the same methods in any type of drum set practicing.</p>	
Keywords	Drums, drumming, drumbeat, practising, Mike Clark, “Actual Proof”

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuskysymykset	2
1.2	Tutkimus- ja kehittämismenetelmät	3
1.3	Harjoitusmenetelmät ja haasteet	3
2	Motoriset haasteet urheilu vs. musiikki	5
2.1	Liikuntapedagogiikasta ajatuksia motoristen taitojen kehittämiseen	6
3	Mike Clarkin biografia ja ajatuksiani tästä kompista	8
3.1	Mike Clark	9
3.2	Minkälaisista palasista rumpukomppi koostuu?	10
4	Miten Actual Proof -komppia voisi purkaa osiin?	12
4.1	Erilaisia soundeja, rytmejä ja taukoja	13
4.2	Rytmiset ideat rumpukompissa	14
5	Soiton kuormituksen vähentäminen	18
5.1	Soittoasento, settiasettelu ja ergonomia	18
5.2	Tukeva asento ja istumakorkeus	20
6	Rumpusetiharjoitukset	21
6.1	Virvelikontrolli ja virveliaksentit	23
6.2	Haamulyönnit	23
6.3	Hihat-avaukset	24
6.4	Kuudestoistaosa-pulssia	25
6.5	5 & 7-harjoitukset	26
7	Rumpukompin harjoittelu	27
7.1	Isku-kerrallaan	27
7.2	Kuudestoistaosa-täytöt	28
8	Pohdinta	29
	Lähteet	1
	Liitteet	
	Liite 1. Actual Proof -transkriptio	

Liite 2. Harjoitusvihko

1 Johdanto

Valitsin aiheekseni A-osan rumpukompin Herbie Hancockin Thrust-albumin kappaleessa Actual Proof (Hancock 1974, CD-levy). Kyseisellä äänitteellä rumpuja soittaa Mike Clark (s.1946). Hän on kalifornialainen rumpali, joka tuli tunnetuksi nimenomaan Herbie Hancockin yhtyeestä. Olen tehnyt transkription kappaleen kuudestatoista (16) ensimmäisestä tahdistista. Keskityn opinnäytetyössäni näiden tahtien rumpuraidan keskeisiin rytmisiin ilmiöihin sekä rumpusetin hallintaan. Puran rumpukompin motorisia haasteita ja rytmisiä motiiveja pienempiin osiin, jotta kappaleen harjoittelu ja hahmottaminen olisi helpompaa ja miellyttävämpää. Tarkoitukseni on liittää opinnäytetyöhöni harjoituksia, joiden avulla pystyy oppimaan kompin tärkeimmät elementit.

Halusin kirjoittaa tästä aiheesta siitä syystä, että itselläni oli nuorena suuria vaikeuksia hahmottaa, mitä kaikkea Actual Proof -rumpukommissa tapahtuu. En osannut jakaa komppia niin pieniin osiin, että olisin pystynyt harjoittelemaan kommissa vaadittavia motorisia taitoja erikseen. Suurin motivaattorini aiheen tutkimiseen on ollut se, että olisin toivonut, että itselläni olisi ollut käytössäni tämänkaltainen apu, kun harjoittelin tämän kappaleen soittamista. Harjoitteiden kautta avautuu myös ideoita funk-rummutukselle ominaisiin komppaustapoihin.

Actual Proof -kappaleen A-osan rumpukomppi sisältää hyvin paljon $1/16$ -osapohjaista synkopoivaa rytmiiikkaa. Kappaleen rumpukomppi on kahden tahdin mittainen ja äänitteen kaksi ensimmäistä tahtia esittävät kompin ns. perusmuodossaan. Tämän jälkeen komppia varioidaan hyvin paljon, mutta peruspalaset ovat suurelta osin samoja.

Rumpuraidan hienous piilee siinä, että Clarkin soitto on koko ajan eteenpäin vievää ja varmaa. Soitto on niin tarkkaa, että ns. flow¹ eli hyvän soiton luoma pehmeästi eteenpäin rullaava tunnelma ei katkea, vaikka hän muuntelee komppia jatkuvasti. On todella hie-

¹ Tässä työssä flow on lainasana englannin kielestä. Flow-sanana voisi suomentaa sanalla virtaus, mutta suomenkielistä termiä ei rumpujen soitossa yleisesti käytetä. Työssä ei viitata ns. flow-tilaan.

noa, miten iso osa kappaleen tunnelmaa välittyy jo pelkän rumpukompin kautta. Tarkoitetaan tällä sitä, että kappaleessa on alusta pitäen läsnä vaaran tuntua, tietynlaista hallittua kaoottisuutta ja riskinottoa.

Kuulostaa siltä, että Clark improvisoisi ison osan raidasta, mutta todellisuudessa taustalla olevat musiikilliset ideat ovat suurelta osin toisiinsa linkittyneitä ja täysin hallittuja. Tämän tason raajojen hallinta ja musiikillinen hahmottaminen ovat vuosien harjoittelun tulosta. Clarkin soitossa kuuluu myös se, että hän soittaa hyvin rennosti, muttei missään nimessä löysästi. Hänen soittosoundinsa on keveä, mutta intensiteetti ja läsnäolo soittotilanteessa ovat todella vahvoja. Garibaldi (1990) toteaa, että keskity jokaiseen raajaasi ja pysy soittaessasi rentona. Muista, että lihasjännitys vaikeuttaa toteutusta. (Garibaldi 1990, 18.)

Yksi tärkeimpiä elementtejä Clarkin soitossa on dynamiikan, toisin sanoen volyymin hallintaa. Aksentoitujen ja haamulyöntien eli aksentoimattomien äänten ero on todella selkeä, tasainen ja hallittu. Tämä antaa kuvan hyvästä instrumentin hallinnasta. Ero aksentoitujen ja ei aksentoitujen lyöntien välillä tulisi olla kuin huuto ja kuiskaus (Leppänen 1989, 22).

1.1 Tutkimuskysymykset

Keskityn työssäni analysoimaan sitä, mikä tekee tästä rumpukompista niin monimutkaisen toteuttaa? Tutkin myös minkälaisia rytmisiä ilmiöitä komppi sisältää? Mitä olisi hyvä osata ennen kuin aloittaa kompin harjoittelun? Työni perimmäinen idea ei ole transkription opettelu ulkoa ts. alkuperäisen albumiraidan täydellinen toisintaminen, vaan se, että oppisi ymmärtämään ja analysoimaan vaikean tuntuista konsepteja tai rumpukompeja. Minkälaisista palasista jokin vaikea rumpukomppi muodostuu? Miten näitä palasia voisi jakaa erilaisiksi harjoitteiksi?

Ajatuksenani on se, että tämän tyyppistä harjoitteluideaa voi käyttää myös muiden haastavien konseptien opettelussa. Työni käytännön harjoitusten ideana (ks. liite 2) on motorikan kehittäminen pieninä palasina kerrallaan. Harjoituksissa yhden raajan kuvio muuttuu ja muut raajat soittavat samaa kuviota. Raajoja myös lisätään harjoitusten edetessä. Alussa soitetaan esim. vain käsillä ja lisätään jalat myöhemmin mukaan.

1.2 Tutkimus- ja kehittämismenetelmät

Työssäni on sekä tutkimusosioita että ns. tuotteen eli harjoitusvihon (liite 2) kehittämistä. Olen tehnyt transkription Actual Proof -kappaleen kuudestatoista (16) ensimmäisestä tahdistista. Tärkeä osa transkription valmistelussa oli kuunteluvaihe, jossa kiinnitin huomiota rumpukompin yleiseen tunnelmaan ja soitossa olevaan intensiteettiin.

Työssäni on seuraavat vaiheet:

- Taustakartoitusvaihe eli vuosien aikana tapahtunut kappaleen kuuntelu
- Transkription teko eli kappaleen ja sen rumpukompin tarkempi opettelu
- Aineistoanalyysi eli rumpukompin analysointi em. aineiston pohjalta
- Analyysin pohjalta jako pedagogiseksi materiaaliksi
- Materiaalin suunnittelu ja toteutus

Actual Proof -kappaleen oppimis- ja analysointiprosessi on kestänyt itselläni jo vuosia. Kuulin kappaleen ensimmäisen kerran jo noin 20 vuotta sitten ja tykästyin siihen heti. En ole tietenkään koko aikaa tietoisesti analysoinut kappaletta, vaan olen kappaletta harjoitelllessani huomannut erilaisia haasteita, joita sen opettelemiseen sisältyy. Halusin opin- näytetyössäni koostaa nämä harjoitteet kirjalliseen muotoon.

1.3 Harjoitusmetodit ja haasteet

Pedagogisena ajatukseni on se, että jaetaan rumpukompin opeteltavat asiat pienempiin palasiin, joissa pureudutaan yhteen ongelmaan kerrallaan. Tällä tavoin pyrin välttämään sellaista ongelmaa, että harjoituksista tulee liian vaikeita. En myöskään pyri yhdellä harjoituksella löytämään ratkaisua useaan ongelmaan kerrallaan, vaan jaottelen harjoitukset eri kategorioihin (ks. luku 6). Turhautumisen välttämiseksi kannattaa myös välillä vaihdella harjoituksesta toiseen tai harjoitella niitä samanaikaisesti. Kannattaa kuitenkin pitää mielessä, että mieluummin harjoittelee yhden asian kunnolla kuin kymmenen hutiloiden. Riley (1994) kehottaa jakamaan omat heikkoutensa soittajana useaan kategoriaan.

Harjoituskategoria yksi sisältää asioita, joiden oppiminen tapahtuu muutamassa päivässä. Harjoituskategoria kaksi sisältää harjoitteita, joiden oppiminen kestää noin kuukauden. Harjoituskategoria kolme koostuu harjoituksista, jotka voi oppia noin vuoden sisällä. Neljänteen kategoriaan asetetaan pitkän ajan tai jopa elinikäiset tavoitteet. (Riley 1994, 14.)

Yhtenä harjoitusmetodinä käytän permutaatiota. Garibaldi (1990) toteaa, että permutaatio on matematiikan termi. Sen määritelmä on, mikä tahansa mahdollinen ryhmittely, joka joukosta voidaan muodostaa. Esimerkiksi käytössämme on sekvenssi 1-2-3-4, jos tätä sekvenssiä permutoidaan yhdellä numerolla uusi sekvenssi on 4-1-2-3. (Garibaldi 1990, 21.) Permutaatioajatusta aion hyödyntää hihat-avauksissa sekä virvelirummun aksenttien harjoittelussa. Selkeä ja yksinkertainen käytännön esimerkki permutaatiosta ovat paradiddle-rudimentin eri käännökset. (kuvio 1) Perusmuodossaan single-paradiddle-rudimentin käsijärjestys on Ovoo-Vovv, numero 2 on ovvO-vooV, kolmas on ooVo-vvOv ja neljäs on oVov-vOvo. Iso kirjain kuvastaa aksenttia ja pienet kirjaimet kuvaavat haamu-lyöntejä. O on oikea käsi ja v on vasen käsi. Käsijärjestys pysyy samana, mutta aksenttien paikka vaihtuu.

Kuvio 1. Paradiddle-rudimentin permutaatio.

Dynamiikan hallintaan hyvä harjoitusajatus on se, että alkaa miettiä millä osalla kapulaa lyö hihat-lautasia ja kuinka isolta osin kapula osuu kalvoon esimerkiksi virvelirummun kanttilyönneissä.

2 Motoriset haasteet urheilu vs. musiikki

Useasti musiikki ja urheilu asetetaan ajatuksissamme vastakkain. Tästä voisi mainita esimerkkinä sanonnat ”musiikki pelasti minut urheilulta” tai ”ei musiikkia voi mitata ei se ole mitään urheilua”. Siltikin molempia taitoja, sekä musiikkia että urheilua täytyy harjoitella hyvin paljon. Molempien taitojen oppimiseen liittyy useita motorisia haasteita, joita voidaan harjoitella samoilla lainalaisuuksilla. Intensiivinen harjoittelu aloitetaan nuorena, harjoittelu keskittyy tiettyihin osa-alueisiin ja toistomäärät ovat suuria (Eskelinen & Kokko 2009, 5). Tämän takia otan liikuntapedagogiikasta malleja ja ajatuksia, joita voi hyödyntää rumpusettiharjoittelussa. Tässä työssä keskityn Actual Proof -kappaleessa ilmeneviin motorisiin haasteisiin ja niiden selättämiseen. Niitä on useita, joten harjoiteltavaa riittää jopa kokeneemmalle soittajalle.

Rumpujen soitto vaatii erittäin paljon motoriikkaa. Jo peruskompeista lähtien soittajan täytyy hallita kolmea tai jopa neljää raajaa samanaikaisesti. Niin sanotusti perinteisellä rumpusettiasettelulla (kuvio 2) rumpalin kädet menevät ristiin, sillä hihat-lautasia soiteaan oikealla kädellä ja virvelirumpua soitetaan vasemmalla kädellä. Tämän takia lyöntikulmien löytäminen saattaa olla aluksi haastavaa. Ensiksi täytyy harjoitella liikeratoja, joissa kädet liikkuvat sulavasti eivätkä mene toistensa tielle. Alussa soittajan kapulat saattavat osua toisiinsa juuri sen takia, että hän ei ole vielä sisäistänyt liikeratoja. Skrikberg (2006, 7) toteaa, että kehittyäkseen hyvin rumpalin on harjoiteltava soitossa tarvittavat liikkeet niin varmoiksi, että pystyy soittamaan vaikeatkin rytmikuviot vaivattomasti.

Kuvio 2. Perinteinen rumpusettiasettelu, jossa kädet menevät ristiin.

2.1 Liikuntapedagogiikasta ajatuksia motoristen taitojen kehittämiseen

Varmasti meille kaikille on tuttu sellainen tilanne, jossa on tuntunut, ettei millään voi oppia jotain uutta taitoa. Näissä tilanteissa saattaa helposti turhautua ja ajatella, etten ikinä tule oppimaan kyseistä taitoa. Keskeinen osa taidon oppimisen määritelmää on kuitenkin se, että se tapahtuu harjoittelun tuloksena. Henkilön on mahdollista oppia taitoja lähes rajattomasti, kun hänen oppimisvalmiutensa ovat riittävät. Kaikilla on mahdollisuus taitojensa kehittämiseen. Lopputulos riippuu harjoittelun määrästä ja laadusta. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti 2017, 187-188.)

Oppiminen on melko pysyvää, sillä oppiminen aiheuttaa muutoksia keskushermostossa. Tämän seurauksena aivoihin syntyy uusia pysyviä hermoyhteyksiä, kun oppimisprosessi etenee. Taidon kehittymisen voi havaita suoritusten yhdenmukaistumisena ja paranemisena. Taidon kehittyessä suoritukset paranevat, sillä kehon koordinaatio kehittyy ja suoritukset tulevat taloudellisemmiksi. Yhdenmukaistumisella tarkoitetaan sitä, että mitä pidemmälle taitoa opitaan sitä paremmin yksittäiset suoritukset vastaavat toisiaan. (Jaakkola ym. 2017, 187-188.) Tämän tyyppiset soiton tai taidon yhdenmukaistumisen ajatukset on hyvä pitää mielessä, kun alkaa keskittyä esimerkiksi soiton flow'n kehittämiseen.

Siinä ensiarvoisen tärkeää on nimenomaan se, että pystymme kontrolloimaan soittamme niin hyvin, että ei tule ns. huonoja lyöntejä. Toisin sanoen lyöntejä, jotka eivät ole kontrollissa esimerkiksi volyymitaan. Tämän tason kontrolli vaatii hyvin kärsivällistä ja systemaattista harjoittelua. Tämänkaltaiset harjoitukset menevät Rileyn mainitsemaan neljänteen kategoriaan (ks sivu 4) eli pitkän aikavälin ja elinikäisen oppimisen tavoitteisiin.

Oppimisen muodoilla on neurologinen perusta. Evoluution tuotoksena aivomme pystyvät sopeutumaan elinympäristömme muuttuviin haasteisiin. Yksinkertaistaen sanottuna tämä tarkoittaa oppimista. Tieteellisessä keskustelussa aivojen sopeutumisesta vallitsevaan elin- tai suoritussympäristöön käytetään termejä plastisuus tai plastisiteetti. Kyseinen ilmiö on myös motorisen oppimisen perusta. (Jaakkola ym. 2017, 190.)

Liikkeiden koordinoituminen ja motoristen taitojen oppiminen tapahtuvat vuorovaikutuksessa oppijan ja oppimisympäristön välillä. Liikuntataitojen oppimisen *ekologinen teoria* sisältää kolme tekijää, jotka ovat oppija, ympäristö ja harjoitettava taito. Yhden tekijän kehittyminen vaikuttaa myös muihin tekijöihin. Ekologisessa mallissa nämä kolme tekijää ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. (Jaakkola ym. 2017, 196.) Rumpujen soiton harjoittelussa tämän voisi ajatella käytännön tasolla niin, että kehitämme taitojamme pienissä palasissa. Kun näistä palasista jokin, esimerkiksi motoriikka, kehittyy, soittajan ei tarvitse enää keskittyä motorisiin haasteisiin vaan hän voi alkaa keskittyä vaikka dynamiikan hallintaan. Kun soittaja alkaa hallita samanaikaisesti sekä dynamiikkaa että motorisia taitoja, hän voi alkaa keskittyä siihen miltä hänen soittonsa kuulostaa yhtyeessä. Toisin sanoen yhden taidon kehittyessä muille taidoille luodaan suotuisa ympäristö kehittyä.

Alussa motorisesti haastavan taidon oppiminen saattaa tuntua erittäin kömpelöltä ja vaikealta. Rumpusetin soittamisesta tekee erityisen haastavaa se, että jokainen raaja tekee eri asioita samanaikaisesti. Käsitteet *kehon vapausasteet ja kehon itsejärjestäytyminen* ovat ekologisen teorian perusilmiöitä. Ne ovat aina osa motorisen taidon oppimista tai suorittamista. Oppimisen alkuvaiheessa hermolihasjärjestelmä pyrkii vähentämään toimintaan osallistuvien lihasten ja nivelten määrää. Kroppa automaattisesti heikentää suorituksen vapausasteita. Tämän takia tekeminen saattaa olla aluksi hyvin kömpelöä ja jäykkää, sillä kroppa hyödyntää ainoastaan välttämättöimpiä niveliä ja lihaksia. Harjoittelun edetessä keho alkaa vapauttaa vapausasteita, jolloin käytettyjen nivelten ja lihas-

ten määrä kasvaa. Taidon kehittyessä hermolihasarjestelmä lisää automaattisesti raajojen yhteistoimintaa ja sujuvuutta. (Jaakkola ym. 2017, 198-199.) Tämä on syynä siihen, että harjoitteluvaiheessa saattaa tulla epäonnistuneita iskuja ja soitto saattaa tuntua ja näyttää hyvin jäykältä.

Liikkeiden säätely alkaa aivoista, jotka tunnistavat ympäristön ärsykkeet ja aktivoivat lihakset ja raajat toimimaan halutulla tavalla. Aivot lähettävät motorisen ohjelman sisältämän tiedon ääreishermostoja ja selkäydintä pitkin lihaksiin, jotka toteuttavat havaittavan liikkeen. Lihaksissa ja nivelissä olevat reseptorit lähettävät kehon sisäistä ja suoritusympäristöön liittyvää tietoa takaisin aivoihin. (Jaakkola ym. 2017, 193.) Tällä tavalla lihakset ja aivot tavallaan keskustelevat keskenään ja tuovat havaintoja oppimiseemme. Aistit toimivat siis yhteistyössä oppimisprosessissa.

Suoritusmielikuva on keskiössä liikkeiden syntymisessä ja säätelyssä. Suoritusmielikuva vastaa motorista ohjelmaa, jolla suoritus toteutetaan. Aivoista lihaksiin lähtevä tieto vastaa oppijan taitojen mukaista suoritusmielikuvaa. Suorituksen aikana aivoihin palautuvaa tietoa verrataan sen hetkiseen suoritusmielikuvaan. Mikäli aistitieto ja mielikuva poikkeavat toisistaan aivot tarkentavat lihaksiin lähetettävää motorista ohjelmaa vastaamaan tavoitesuoritusta. Harjoittelun edetessä motorinen osaaminen kehittyy, joten myös mielikuva tarkentuu. Taitavan suorittajan mielikuva on hyvin tarkka, joten myös aivoista lähtevä motorinen ohjelma sisältää paljon yksityiskohtaista tietoa. (Jaakkola ym. 2017, 193-194.) Tämän ansiosta taitava muusikko pystyy harjoittelemaan hyvin vaikeita harjoituksia tai kappaleita jopa ilman instrumenttia. Voimme siis todeta, että mielikuvaharjoittelu ja käytännön harjoittelu kulkevat rinta rinnan haastavien taitojen oppimisessa.

3 Mike Clarkin biografia ja ajatuksiani tästä kompista

Tässä osiossa keskityn kertomaan keskeisimpiä tietoja rumpali Mike Clarkin urasta ja hänen omasta oppimispolustaan. Koen, että on mielenkiintoista ja tärkeää tietää minkälaisista lähtökohdista hän on lähtenyt omalle musiikkiuralleen. Avaan myös ajatuksiani siitä, mihin äänitteisiin olisi hyvä tutustua, jos tykästy Mike Clarkin soittoon. Puran myös

rumpukompin haasteita pienempiin osiin, jotta alkaa hahmottua kuinka näin monimutkaista komppia voi purkaa pienemmiksi palasiksi.

3.1 Mike Clark

Mike Clark tuli tunnetuksi 70-luvun alkupuolella Herbie Hancockin yhtyeestä. Hancockin bändissä hän soitti vahvasti funk-tyylistä musiikkia, mutta hän on soittanut musiikkia laidasta laitaan. Clark (2014) toteaa, että hänen isänsä oli rumpali ja heidän kotonaan soivat erilaiset jazz- ja blues-äänitteet aamusta iltaan ja päivästä toiseen. Hän kertoo myös, että hän on suurelta osin itseoppinut rumpali. Hän oppi soittamaan kuuntelemalla musiikkia ja matkimalla kuulemaansa. (Clark 2014, Podcast-ohjelma.)

Mielestäni tämä musikaalisuus ja levyiltä inspiraation hakeminen ja imeminen kuuluu selvästi hänen soitossaan. Etenkin Actual Proof -kappaleessa, sillä musiikilliset ideat ja kompin variointi kuulostavat todella luonnolliselta. Tuntuu siltä, että kompin ideat ruokkivat toisiaan. Kuulostaa myös siltä, että hän hahmottaa ja ajattelee jo monta tahtia eteenpäin, miten hän aikoo soittaa ja muunnella komppia.

Clarkin soittama *God Made Me Funky* -kappaleen rumpuraita on yksi maailman samplatuimpia rumpukompeja. Clark (2019) toteaa, että kyseisen oton alussa hänen virvelimattonsa meni hajalle. Hän oli jo lopettamassa soittamista, mutta tuottaja näytti, että jatkakaa vain. Hän ei myöskään ollut tyytyväinen rumpukompin back beatiin, joten hän olisi halunnut äänittää raidan uudestaan. (Give The Drummer Some – Mike Clark 2019, Podcast-ohjelma.) Back beat tarkoittaa beat-musiikille ominaista tyyliä, jossa virvelirumpu aksentoi neljäneljäsosaa-tahtilajissa tahdin toista ja neljättä neljäsosaa.

Clark on soittanut myös lukuisten muiden artistien yhtyeissä sekä kiertueella että levytyksillä. Näihin artisteihin lukeutuvat muun muassa Joe Henderson, Chet Baker, Wayne Shorter, Albert King, Bootsie Collins, Betty Davis, Bobby McFerrin ja Al Jarreau.

Mike Clark on julkaissut myös soolomateriaalia omalla yhtyeellään The Mike Clark Sextet albumin nimi on Give the drummer some. Tämän lisäksi hän on julkaissut Actual Proof -kappaleessa soittavan basistin Paul Jacksonin kanssa äänitteen *Funk stops here* sekä opetusvideon *Rhythm Combinations*. Clark (2006, 10) kuvaa Jacksonia parhaaksi ystäväkseen ja elinikäiseksi yhtyetoverikseen. Clark on julkaissut myös kaksi rumpuopetuskirjaa.

Kannattaa ehdottomasti tutustua Clarkin ja Jacksonin yhteissoittoon muissakin yhteyksissä kuin Actual Proof -kappaleessa. Heidän yhteispelinsä on niin saumatonta ja hyväkuuloista, että siitä kuulee heti, että he ovat soittaneet vuosia yhdessä. Bändin on helppo soittaa tuollaisen komppiparin päälle. Leppänen (1989,11) toteaa, että rumpujen tehtävä bändissä on pitää sen rytmisen selkäranka kasassa yhdessä basson kanssa. Tämä komppipari onnistuu siinä.

3.2 Minkälaisista palasista rumpukomppi koostuu?

Actual Proof -kappaleen rumpukompin virvelirummun aksentit ovat hyvin oudoissa paikoissa. Tavallisesti pop- ja rock-musiikissa virvelirummulla painotetaan tahdin iskuja kaksi ja neljä, kun taas tässä kompissa aksenttien paikka vaihtelee koko ajan. Tämän tyylinen soitto on kuitenkin funk-rummutukselle ominaista. Oudossa paikassa olevat aksentit asettavat melkoisia motorisia haasteita soittajalle, joka on tottunut soittamaan ainoastaan pop- ja rock-musiikille ominaista back beat -virveliaksentointia. Clarkin (2017, Youtube-video) mukaan Herbie Hancock oli interaktiivinen muusikko, joten hänen ei tarvinnut soittaa vain peruskomppia.

Kompissa on todella paljon haamulyöntejä, jotka pitää saada kulkemaan junanlailla eteenpäin. Komppi sisältää kohtia, joissa virvelirummulla on haamulyönnin jälkeen aksentoitu isku. Ja myös toisin päin, että aksentoidun iskun jälkeen on haamulyönti. Nämä liikeradat täytyy sisäistää hyvin ennen kuin voi aloittaa kompin harjoittelun. Haamulyöntien tasalaatuisuus ja hallinta ovat siis avainasemassa. Clark (2017, Youtube-video) toteaa itse, että hän otti osasia Clyde Stubblefieldin kompista ja lisäsi siihen omaa lineaarista hullutteluaan. Clyde Stubblefieldin kompilla Clark viittaa rumpuraitaan James Brownin kappaleessa Funky Drummer.

Bassorummun ja hihat-lautasten yhteispeli on todella saumatonta. Tämä ilmenee hyvin kompissa olevien $\frac{1}{16}$ -osa-offbeat, jokaisen neljäsosan toisen ja neljännen $\frac{1}{16}$ -osan, hihat-avausten ja samanaikaisen bassorummun iskujen tasalaatuisuudessa. Ilmiön voi todeta esimerkiksi kompin tahdissa neljä. (Ks. liite 1) Toinen samankaltainen haastava elementti on kahden bassorummun iskun yhdistelmä, jossa jälkimmäisellä lyönnillä on hihat-avaus. Näitä molempia täytyy myös harjoitella erikseen ennen kuin alkaa työstää komppia kokonaisuudessaan.

Useassa kohtaa komppia raajat soittavat samanaikaisesti. Tämän vaikeus on se, että eri instrumentin osat soisivat yhtäaikaan eikä niiden välille tule niin sanottuja flameja². Tämä on erityisen vaativaa niissä kohdissa komppia, joissa jokainen raaja lyö eri instrumentin osia yhtä aikaa. Toinen haaste on se, että raajat soittavat useassa kohtaa lineaarisesti. Chaffee (1980) toteaa lineaarisesta soittotavasta, että käytännössä tämä viittaa siihen, että kehitellään musiikillinen fraasi, jossa äänet eivät soi samanaikaisesti. Toisin sanoen vain yksi rumpusetin pinnoista soi kerrallaan. (Chaffee 1980, 40.)

Käsin soitetut hihat-lautasten iskut ovat keskeinen osa kompin imua. Ne ovat niin hienosti soitettu, että suuri osa jatkuvasta $\frac{1}{16}$ -osapohjaisesta pulputustunnelmasta välittyy niiden kautta. Hihat-lautasten soittamisessa täytyy olla hyvin maltillinen volyyymi, että kompin intensiteetti ja tunnelma säilyvät oikeanlaisena. Liian kova volyyymi rikkoo kompissa olevan hypnoottisen vaikutelman.

Näiden palasten yhdistelyllä pääsemme suurimpaan haasteeseen eli rumpusetin eri osien keskinäisen volyymin säätelyyn. Tätä kutsutaan settibalanssiksi. Tällä tarkoitetaan sitä, että mikään rumpusetin osa ei ole toiseen nähden liian kovaa tai hiljaa soitettu, kun settibalanssi on kohdillaan komppi alkaa rullata kuin omalla painollaan eteenpäin. Oikeanlaisen settibalanssin löytämiseen saattaa auttaa se, että äänittää omaa soittoa ja analysoi kuuluuko jokin rumpusetin osa toiseen nähden liian kovaa.

Clark soittaa raidalla hyvin maltillisella volyyymilla. Käsien keskinäinen balanssi ja yhteistyö on upeaa kuunneltavaa. Siitä huolimatta Clarkin bassorumpu-työskentelyyn kannattaa kiinnittää huomiota. Mielestäni iso osa kappaleen svengiä selittyy sillä, että bassorummun nuotit on soitettu niin hiljaa. Liian töksähtävä ja kovaa soitettu bassorummun isku saattaa helposti pysäyttää komppauksen ja kappaleen eteenpäin kulkevan tunnelman. Clark (2019) toteaa itse, että hän sai oppia nuotinlukuun, mutta opetteli kaiken muun itse. Hän vain jotenkin oudosti ymmärsi, miten jalkojen ja käsien kuuluu soittaessa toimia. Kenenkään ei oikeastaan tarvinnut opettaa hänelle sitä. (Give The Drummer Some – Mike Clark 2019, Podcast-ohjelma.)

Settibalanssi on hyvin paljon sidoksissa musiikkityyliin. Esimerkiksi funk-musiikkia soiteetaan erilaisella settibalanssilla kuin rock-musiikkia. Vertaa vaikka Actual Proof -kappa-

² flam on rudimentti eli yksinkertainen rytmikuvio, joita rumpalit harjoittelevat, jossa on korunuotti ennen aksenttia. Iskut soivat hieman eri aikaan.

leen rumpusoundia muutamaa vuotta aikaisemmin julkaistuun Led Zeppelinin (Led Zeppelinin IV 1971, CD-levy) kappaleeseen Rock and Roll. Kiinnitä huomiota, kuinka paljon kovempaa Rock and Roll on soitettu, kuinka hihat-lautaset ovat täysin auki, aksentit ja haamulyönnit ovat todella voimakkaita. Molemmat raidat kuulostavat erittäin hyviltä, mutta soundimaailma on täysin erilainen. Settibalanssi on todella vahvasti muusikon omasta mieltymyksestä kumpuava soundi-ihanne.

Nämä lienevät motorisesti suurimmat haasteet kappaleen rumpukompin hallitsemisessa. Dynamiikan hallinnan kautta soittoon tulee soljuvuutta ja alkaa tuntua siltä, että jokainen nuotti ja liike on täysin hallittu. Äänet kuulostavat samanlaisilta ja luontevilta. Tämä on soiton flown kannalta äärimmäisen tärkeää.

4 Miten Actual Proof -komppia voisi purkaa osiin?

On tärkeää pystyä analysoimaan ja katsomaan minkälaisista osasista komppi koostuu. Etenkin, kun on kyseessä näin monimutkainen ja useita erilaisia komponentteja sisältävä rumpukomppi. Ensinnäkin pitäisi pystyä ymmärtämään minkä tyyppisiä rytmisiä motiiveja kompissa on ja miten niitä voi oppia varioimaan. Jaan harjoitukset kahteen ryhmään eli ilman rumpusetiä tehtävät harjoitukset ja rumpusetillä harjoiteltavat asiat.

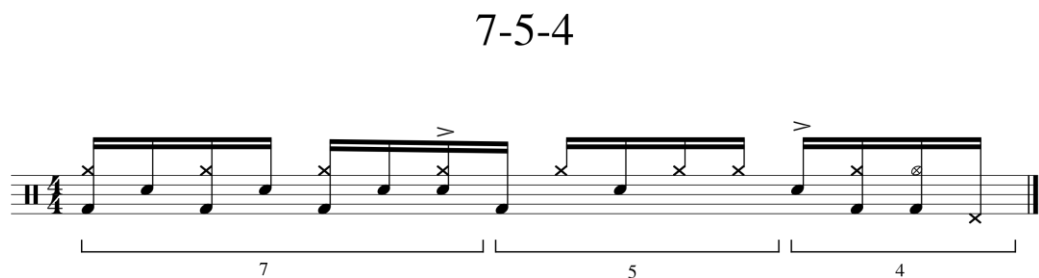
Minkälaisia valmiuksia olisi hyvä olla ennen kuin voi aloittaa kompin harjoittelun? Kuinka jakaa harjoiteltavat asiat niin pieniin osiin, että harjoittelu on mielekästä. Opinnäytetyöni tausta-ajatuksena on myös se, että suunnittelemani harjoitukset auttavat soittajaa kehittymään instrumentin hallinnassa ja harjoittelun järjestelmällisyydessä, vaikka ei olisi edes tarkoitus opetella soittamaan Actual Proof -kappaletta. Toinen tärkeä tausta-ajatus on se, että soittaja oppisi analysoimaan ja purkamaan vaikean kompin sisältämiä haasteita erilaisiksi harjoitteiksi.

4.1 Erilaisia soundeja, rytmejä ja taukoja

Edellisessä luvussa avasin jo hieman komppia ja sen tärkeimpiä elementtejä. Vaikeus piilee kuitenkin siinä, että tämä raita sisältää niin monia erilaisia instrumentin hallintaan liittyviä haasteita. Komppi vaatii muun muassa todella paljon neljän raajan yhteistyötä, sillä monessa kohtaa on hihat-avauksia, haamulyöntejä ja bassorummun iskuja yhtä aikaa. Tämäntyyppisten esteiden kanssa rumpalit painivat koko soittouransa ajan, joten tämä on suuri haaste kaikille soittajille heidän taitotasostaan riippumatta. Kyseisestä ongelmasta Riley (1994) toteaa, että käytämme väärin sanaa *independence*³, sillä rumpali ei halua, että hänen raajansa toimivat itsenäisesti. Soittajan pitäisi pyrkiä *interdependenceen*, jossa jokainen raaja on täysin tietoinen siitä, mitä toinen raaja tekee ja miten raajat toimivat yhdessä eivätkä toisistaan riippumatta itsenäisesti. (Riley 1994, 17.) Tämän lisäksi dynamiikan hallinnan pitää olla sulavaa, jotta komppiin tulee oikeanlainen tunnelma.

Yksinkertaistetussa muodossa kappaleen A-osassa on kahden tahdin mittainen bassovamppi, jonka päälle Mike Clark soittaa kaksi tahtia pitkää komppia. Ensimmäisessä tahdissa Clark soittaa rytmistä ideaa, joka perustuu siihen, että $\frac{1}{16}$ -osat ovat jaettu sekvenssiin 7+5+4. (kuvio 3)

Kuvio 3. Kompin ensimmäinen tahti, jossa esiintyy rytmikuvio 7+5+4.

Toisessa tahdissa ei ole yhtä näin selkeää ja helposti selitettävää rytmistä kuviota. Toisen tahdin komppia varioidaan paljon ja se ei ensimmäisen kuudentoista tahdin aikana toistu samanlaisena kertaakaan. Vaikka toisen tahdin komppi on joka kerran erilainen se

³ independencellä tarkoitetaan rumpujensoitossa yleensä jokaisen raajan yksittäisen itsenäisen rytmikuvion hallintaa.

sisältää useita samoja elementtejä. Esimerkiksi hihat-avaukset ja virveliaksentit ovat usein samassa kohdassa tahdinosaa. Vertaa transkription (Ks. liite 1) tahtien kaksi, kahdeksan, neljätoista ja kuusitoista virvelirummun aksenttien paikkoja.

Actual Proof -kompia voi miettiä myös erilaisten soundien kautta. Se sisältää sekä lyhyitä että pitkiä hihat-avauksia, haamulyöntejä, aksentteja, yksittäisiä lyöntejä sekä tuplalyöntejä. Kaikki raajat toimivat hyvin aktiivisesti kompissa. Komppi kuulostaa todella ns. turboahdetulta. $\frac{1}{16}$ -osa-syke on käynnissä käytännössä jatkuvasti. Komppi perustuu suurelta osin haamulyöntien luomaan $\frac{1}{16}$ -osa-sykkeeseen. Kirjansa haamulyöntejä esittelevässä osiossa Rautiainen (2010, 48) kehottaa tutustumaan Mike Clarkin soittoon Thrust-levyllä.

Tahdissa kymmenen (Ks. liite 1) iskuilla kolme ja neljä tulee pieni hengähdystauko. Tämä lyhyt pysähdys luo komppiin erittäin suurta kontrastia. Se on mielestäni todella hieno yksityiskohta Clarkin tulkinnassa. Tämänkaltainen komppausidea on hyvä pitää mielessä, kun alkaa harjoitella kyseistä rumpuraitaa. Kannattaa muistaa, että koko ajan ei tarvitse soittaa jokaista $\frac{1}{16}$ -osaa täyteen. Välillä on hyvä uskaltaa soittaa reilusti vähemmän, jotta paljon soitetut kohdat erottuvat ja tuottavat komppiin vaadittavaa imua.

4.2 Rytmiset ideat rumpukompissa

En aio keskittyä harjoituksissa tasajakoisten rytmien läpikäymiseen, näitä ovat esimerkiksi kaksi ja neljä, sillä nämä rytmit sisältyvät harjoituksiin jo muutenkin. Kompin kannalta keskeisiä ei-tasajakoisia rytmisiä kuvioita ovat viisi ja seitsemän. Nämä rytmit voidaan jakaa vielä pienempiin kahden ja kolmen iskun osiin. Laukkasen (2005) mukaan perustahteja ovat kaksijakoinen perustahti, jonka ensimmäinen isku on vahva ja toinen heikko, sekä kolmijakoinen perustahti, jonka ensimmäinen isku on vahva ja loput kaksi heikkoja. Näistä perustahdeista voidaan muodostaa yhdistettyjä tahteja. (Laukkanen 2005, 6.)

Tämän kappaleen rumpukompissa seitsemän iskun rytmi on jaettu perustahtien osiin 2+2+3. Viiden iskun rytmi on jaettu perustahtien osiin 2+3. Näihin rytmeihin kannattaa tutustua huolella ja rauhassa, jotta pystyy sisäistämään rumpukompin vaatimat rytmiset osaset.

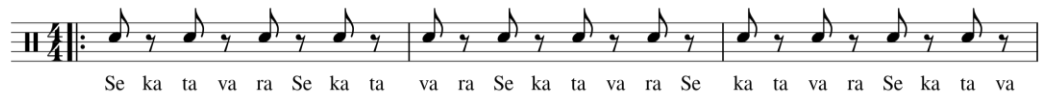
4.2.1 Ilman rumpusettiä tehtävät harjoitukset

On tärkeää tiedostaa, että rumpujen soittoa voi harjoitella myös ilman instrumenttia. On suotavaa aloittaa uuden vaikeasti sisäistettävän asian harjoittelu tällä tavalla. Useissa urheilulajeissa liikeratojen harjoittelu ja mielikuvaharjoittelu ovat yleisiä malleja oppia. Musiikissa niitä ei mielestäni painoteta yhtä paljon. Garibaldi (1990) toteaa mielikuvaharjoittelusta. Kuvittele, soittamatta ääntäkään instrumentilla, mitä jokaisen raajan kuuluisi tehdä. Varmista, että tiedät miten kunkin yksittäisen raajan pitäisi toimia ja kuinka nämä osaset muodostavat kokonaisuuden. Tee tätä usein, sillä soiton toteutus vaikeutuu, jos et pysty mielikuvissasi soittamaan komppia. (Garibaldi 1990,18.)

Ensimmäisenä onkin hyvä harjoitella näitä rytmejä ilman soitinta. Tämä onnistuu helposti sillä tavalla, että sanallistamme nämä rytmit erilaisten rytmilorujen kautta. Seitsemään sopiva loru on Ko-ka-ko-la-pu-te-li. Viiden iskun rytmin hahmottaa helposti lorulla se-ka-ta-va-ra.

Seuraavaksi voi alkaa harjoitella lorujen lausumista sykkeen päälle. (kuvio 4) Tämä on hyvä harjoitus lorujen sisäistämisen jälkeen, sillä siinä täytyy käyttää ääntä ja pitää oikean käden sormilla neljäsosapulssia. Tahtilajina on neljäneljäsosaa, joten peukalo on yksi, etusormi kaksi, keskisormi kolme ja nimetön on neljä. Harjoittele aluksi pulssin yläpitoa pelkillä sormilla, kun tämä alkaa tuntua luonnolliselta, voi alkaa lausua loruja kahdeksasosina pulssin päälle. Huomionarvoista on, että neljäneljäsosaa-tahtilajissa viiden iskun rytmillä kestää viisi tahtia ”löytää” ykkönen uudestaan. Seitsemän iskun rytmillä tämä taas kestää seitsemän tahtia.

Kuvio 4. Viiden sekvenssi ja seitsemän sekvenssi loruina.

Viiden sekvenssi**Seitsemän sekvenssi**

Tätä kautta alkaa hahmottaa polymetrisiä sekvenssejä viisi vasten neljä ja seitsemän vasten neljä. Polyrytmiikalla tarkoitetaan ilmiötä, jossa on vähintään kaksi itsenäistä rytmää samanaikaisesti. Polymetriikassa taas on aina vähintään kaksi eri tahtilajia tai pulssia päällekkäin. Rytmisyklit kohtaavat säännöllisesti, mutta on koettavissa useampi eri pohjasyke. Polyrytmi ja polymeetri ovat hieman eri asioita, mutta liittyvät vahvasti toisiinsa. (Aarnio 2017, 31.) Polyrytmiikassa esiintyvillä rytmeillä on sama ykkönen, kun taas polymeetrinen sekvenssi menee tahtiviivan yli.

Toinen ilman rumpusettiä tehtävä harjoitus on sellainen, jossa soitamme rytmejä reisiin ja laskemme neljään tämän päälle. (kuvio 5) Käytännön toteutus on seuraavanlainen. Viiden sekvenssissä painotamme ensimmäistä ja kolmatta iskua. Toinen, neljäs ja viides ovat heikkoja iskuja. Seitsemän sekvenssissä painotamme ensimmäistä, kolmatta ja viidettä iskua. Loput ovat heikkoja iskuja. Soita painotetut iskut vahvemalla kädelläsi ja heikot iskut heikommalla kädelläsi. Tämän jälkeen käännä käsijärjestys nurinpäin. Toisin sanoen painotetut iskut heikolla kädellä ja heikot iskut vahvalla kädellä.

Soita viiden ja seitsemän sekvenssiä $\frac{1}{16}$ -osa-sykkeessä ja laske tämän päälle kahdeksasosa-sykettä YK-SI KAK-SI KOL-ME NEL-JÄ. Soita harjoitusta neljä tahtia. On äärimmäisen tärkeää, että aloitat harjoittelun hitaassa tempossa. Aloitustempo voi olla 60 iskua minuutissa.

Kuvio 5. Viiden sekvenssi ja seitsemän sekvenssi neljän tahdin ryppäissä.

Viiden sekvenssi

YK - SI KAK-SI KOL-ME NEL-JÄ YK - SI KAK-SI KOL-ME NEL-JÄ

YK - SI KAK-SI KOL-ME NEL-JÄ YK - SI KAK-SI KOL-ME NEL-JÄ

Seitsemän sekvenssi

YK - SI KAK-SI KOL-ME NEL-JÄ YK - SI KAK-SI KOL-ME NEL-JÄ

YK - SI KAK-SI KOL-ME NEL-JÄ YK - SI KAK-SI KOL-ME NEL-JÄ

Jälkimmäinen harjoitus helpottaa ja avaa kuin huomaamatta motorisia haasteita, joita tämän kompin soittamiseen sisältyy. Siinä tulee harjoitelluksi haamulyöntejä molemmilla käsillä. Tämän lisäksi harjoituksessa aksentti siirtyy epätyypillisille tahdinosille. Vaikka harjoitus ei vielä sisällä fyysisesti rumpujen soittoa se avaa uudenlaisia työkaluja ja ajatuksia instrumentin ja rytmiikan hallintaan.

5 Soiton kuormituksen vähentäminen

Actual Proof -kappaleen A-osan rumpukompissa on paljon harjoiteltavaa. Harjoittelumäärän lisääntyessä ja motorisesti haastavien rumpusetiharjoitusten oppimisen kannalta on hyvä tietää hieman rumpusetin asettelusta ja rumpujen soiton ergonomiasta. Ergonomia tutkii ihmisen, työn ja tekniikan välistä vuorovaikutusta. Se tuottaa menetelmiä, joiden kautta tehtävät ja ympäristö sovitetaan ihmisen ominaisuuksien, tarpeiden ja taitojen mukaisiksi. Ergonomian tavoitteena on ihmisen turvallisuus, terveys ja hyvinvointi. Sillä pyritään myös toiminnan tehokkuuteen, laadukkuuteen ja sujuvuuteen. (Lauhin & Lehtelä 2007.) Hyvä settiasettelu helpottaa ergonomisen ja itselle sopivan soittotavan löytämistä. Hyvin aseteltu setti ja istuma-asento auttavat myös lihaksiston kontrollin parantamisessa ja siinä, että saa soittotilanteessa kropastaan kaiken irti. Tätä kautta hyvät soittoasennot auttavat myös motoriikan kehittämisessä ja hallitsemisessa, koska pystymme hyödyntämään lihaksiamme optimaalisemmalla tavalla soittotilanteessa. Rumpusetin asettelu vaikuttaa myös paljon siihen, millä tavalla soitamme rumpusetiä. Rumpujen tai symbaalien korkeus vaikuttaa suuresti siihen minkälaisissa asennoissa kehomme on, kun soitamme rumpusetiä.

5.1 Soittoasento, settiasettelu ja ergonomia

Ennen kuin alamme harjoitella rumpusetillä haluan muistuttaa, että oman kropan välityksille sopivan soittoasennon ja rumpusetiasettelun löytäminen on hyvin tärkeää. Hyvällä asennolla voimme ehkäistä loukkaantumisten ja rasitusvammojen syntymisen. Nykypäivänä rumpalin pitää olla hyvässä kunnossa, mutta sekään ei aina estä paikkojen lukkiutumista, jos raajat eivät ole soittaessa luonnollisen rentoina. Rumpupenkin tulee olla tukeva ja suorassa pysyvä. Virvelirummun tulee olla rumpupenkkiä ylempänä. On tärkeää pitää olkapäät ja käsivarret rentoina, selkä suorassa ja jalat tukevasti polkimilla. (Leppänen 1989, 6.)

Wecklin (2017) mukaan kulma, johon rumpukapula luonnollisesti lyönnin jälkeen jää, määrittelee mihin kulmaan ja mille korkeudelle rumpu asetellaan. Rumpujen huono asettelu pakottaa olkapään ja kaulan lihakset jäykistymään, jolloin soitto tuntuu hyvin epäluontevalta. (Weckl 2017, Youtube-video.) Kaikki rumpusetin osat pitäisi olla soittajan lähellä ja kapuloiden ulottuvilla. Rummut ja lautaset asetellaan niin lähelle, että soittaminen ei vaadi paljoa käsien liikuttelua eikä käsiä tarvitse nostaa yli hartialinjan. Tämä vä-

hentää käsiin kohdistuvaa rasitusta ja parantaa liikkeiden taloudellisuutta. Hyvän perusasennon tulisi olla rumpusetin asettelun lähtökohtana. Hyvä rumpusetiasettelu edistää ergonomiaa ja hyvä keskikropan hallinta varmistaa sen, että liikkeet voidaan suorittaa hallitusti ilman ylimääräisiä lihasjännityksiä. (Piipponen 2014.) Ergonominen soittotapa auttaa myös motoriikan kehittymisessä, sillä lihaksisto on paremmin soittajan kontrollissa.

Rasitusvamma syntyy kudosten kuormittumisen myötä. Pelkkä rasitus on harvoin syytä rasitusvammaan. Ihmiskeho kestää suuria määriä kuormitusta, jos kudokset saavat aikaa vahvistua ja sopeutua rasitukseen. Rasitusvamat syntyvät usein epätaloudellisten ja hallitsemattomien liikkeiden liian suurista toistomääristä. Tästä syystä rasitusvammojen hoidossa ei auta ainoastaan kuormituksen vähentäminen, totaalilepo tai vamman hoitaminen lääkkeillä. On tärkeämpää diagnosoida, mistä ongelma johtuu. Toisin sanoen mistä vääränlainen kuormitus keholle aiheutuu. Akuuttihoito on tärkeää, mutta vammoilla on suurempi todennäköisyys kroonistua, mikäli keskitytään ainoastaan oireiden mukaiseen hoitoon. (Eskelinen & Kokko 2009, 31.) Jos huomaat, että soittaessa johonkin lihakseen tai niveleen sattuu tai se alkaa jännittyä, lopeta harjoittelu. Saattaa olla, että opettelet motorisesti vääriä liikeratoja. Pyri analysoimaan, mistä kipuilu tai jännitys voisi johtua.

Staattisen ja paljon toistoja sisältävän soittamisen vastapainoksi muusikon olisi hyvä harastaa monipuolista dynaamista liikuntaa. Rumpalin tulisi liikunnalla pyrkiä vahvistamaan sekä selkä- että vatsalihaksiaan. Asentoa ylläpitävien tukilihasten harjoittaminen on todella tärkeää rasitusvammojen ennaltaehkäisyssä. Hyvällä lihaskontrollilla on myös yhteys siihen, kuinka instrumentti soi. Rumpusetiä soitettaessa kehon hyvää keskiasentoa, jossa selkäranka on luonnollisessa asennossa, kannattaa alkaa etsiä lantion asentoa muokkaamalla. Lantion ollessa keskiasennossa syvien vatsalihasten hallinta on tehokkainta. Tämä parantaa rintarangan ja rintakehän hallintaa, joka taas antaa lapaluiden tukilihasten toiminnalle paremmat edellytykset. (Piipponen 2014.) Motoristen taitojen kehittyminen vaatii paljon toistoja, joten on tärkeää, että lihasten hallinta on hyvällä tasolla. Lapaluu-rintakehänivel vaikuttaa suuresti koko yläraajan toimintaan. Lapaluun täytyy liikua hallitusti yläkropan liikkeiden mukana. Lapaluu on useiden lihasten kiinnityskohta, joka antaa tukea ja liikkuvuutta koko yläraajalle. Lapaluun täytyy pystyä loitontumaan, lähentymään ja kiertymään, jotta yläraajan täydet liikelaajuudet ovat toteutettavissa. (Eskelinen & Kokko 2009, 19.)

Alussa saattaa olla melko vaikeaa löytää soittaessa tuntumaa lapaluihin tai saada min-käänlaista lapaluutukea. Tämän tuen löytämistä helpottaa se, että saa tuntumaa leveään selkälihakseen (*latissimus dorsi*) ja epäkäslihakseen (*trapezius*). Yksi hyvä konsti tuntu-man löytämiseen on se, että pyrkii aluksi ihan ilman instrumenttia ajattelemaan kyseistä aluetta. Istuu ryhdikkäästi, pitää vatsalihakset tiukkana ja hartiat rentoina. Tämän jälkeen keskittyy oikein huolella puristamaan ja jännittämään leveää selkälihasta ja epäkäsli-hasta. Tämän puristelun sivutuotteena alkaa löytää lapaluiden tukea. Tätä keskittymistä puristettavaan ja jännitettävään lihakseen kutsutaan mielen ja lihasten väliseksi yhtey-deksi ts. *mind muscle connection*. Hietalan (2014) mukaan on päästävä kiinni haluttuun lihakseen. Tärkeää on tietoinen keskittyminen harjoitettavaan lihakseen. *Mind muscle connection* on ollut jo vuosia selvä ilmiö, mutta nykyisin kohdelihakseen keskittymisen ja lihasaktivaation välisestä yhteydestä on saatu jo numerodataakin. Keskity siis harjoitet-taviin lihaksiin, jos haluat aktivoida lihaksesi paremmin. (Hietala 2014, Treenaatko li-hasta vai liikettä? ”Hulikki” Hietala – osa 2.) Yhteyden löytäminen saattaa kestää jonkin aikaa, mutta siihen kannattaa panostaa. Kun lapaluutuki ilman soitinta alkaa luonnistua, voi alkaa harjoitella samanlaisen lapatuen pitämistä soittoharjoittelun aikana. Tätä kautta soittoasento ja ergonomia paranee huomattavasti

5.2 Tukeva asento ja istumakorkeus

Ihmisen tukielimistö on kineettinen ketju, jossa yhden nivelen liike vaikuttaa seuraavaan niveleen. Toisin sanoen yhden nivelen virheasento aiheuttaa epätasapainon myös toi-seen kohtaan kehoa. (Piipponen 2014.) Ihmisen liikkuminen on kolmiulotteista. Näin ol-len liikkeet eivät tapahdu yhdessä tasossa kerrallaan. Monimutkaiset nivelrakenteet ja lihasten spiraalimainen kiinnittyminen toisiinsa mahdollistavat tämän. Kaikki kehonosat ovat kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Tätä kehonosien yhteistoimintaa kutsutaan kineet-tiseksi ketjuksi. Näin ollen ihmiskeho on yhtä vahva kuin sen heikoin osa. Toisaalta hyvin toimiessaan kineettinen ketju myös mahdollistaa taloudellisen liikkumisen, jolloin kuor-mitus jakautuu tasaisesti ja oikeassa suhteessa eri kehonosille. (Eskelinen & Kokko 2009, 9.)

Istumakorkeus vaihtelee soittajan mieltymysten ja kehon välitysten mukaan. Ei ole ole-massa yhtä oikeaa tapaa asettautua ja istua. Jokaisen soittajan täytyy löytää itselleen luonnollinen ja toimiva soitto- ja istuma-asento. Siltikin on tärkeää, että lantio, rinta- ja kaularanka pysyvät samassa linjassa keskenään, jotta paino jakautuisi mahdollisimman

tasaisesti koko selkärangalle. Selkä suorana istuminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että asennon kuuluisi olla jäykkä ja muuttumaton. Asento saa ja sen kuulukin hieman elää. (Piipponen 2014.) Hyvä valistunut arvaus ja lähtökohta istumakorkeudelle on se, että säären ja reiden välinen kulma olisi noin 90 astetta. Tästä asennosta on hyvä lähteä kokeilemaan, mikä korkeus tuntuu itsestä hyvältä. Toisin sanoen millä korkeudella tuntuu siltä, että jalat, kädet ja koko kroppa toimii mahdollisimman luonnollisella tavalla eikä keho lysähdä kasaan.

Kannattaa kuunnella oman kehon viestejä. Kiinnitä mainittujen asioiden lisäksi erityistä huomiota kaulan ja olkapäiden asentoon, sillä ne saattavat monesti olla huomaamatta jännittyneinä. Jos se on mahdollista, nuottiteline kannattaa asetella rumpusetin eteen eikä sivulle. Kaulan lihakset ovat jännitystilassa, kun luet nuottia rumpusetin sivulla olevasta nuottitelineestä. Tämän tyyppisistä virheasunnoista johtuvat kipuilut saattavat joskus alkaa vasta vuosien päästä, joten ne on hyvä tiedostaa jo aikaisessa vaiheessa. Muista myös levätä hyvin, jos harjoittelet paljon.

6 Rumpusetiharjoitukset

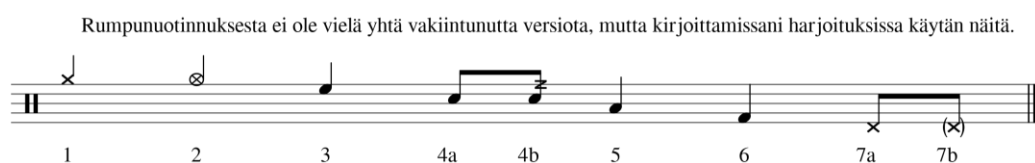
Halusin sanallistaa harjoitusajatukseni opinnäytetyöhöni, koska harjoitukset ovat niin suuri osa tämän työn käytäntöön sovellettavaa osuutta. Tämä nivoo myös hyvin yhteen ajatuksen siitä, kuinka pieniin palasiin Actual Proof -kompin harjoitukset on hyvä jakaa. Annan myös vinkkejä ja mielikuvia, jotka voivat helpottaa sovellusten harjoittelua ja sisäistämistä. Opinnäytetyöni *Harjoitusopas-liitteessä* (liite 2) on lähestulkoon samat asiat kuin mitä tässä luvussa esitän. Tämän osion luvun kappaleet ovat otsikoitu vihon harjoitusten mukaan, joten on helppo seurata, mistä harjoituksesta milläkin hetkellä kerron. Tämänkaltaista harjoittelumetodia voi käyttää myös muiden haastavien kappaleiden tai konseptien harjoittelussa.

Kyseisessä kompissa on niin paljon huomioitavia asioita, että rumpusetille tulee hyvin monipuolisia ja monenlaisia harjoitteita. Harjoitteita tulee sen takia paljon, koska tarkoitus on, että harjoituksessa ei ole montaa muuttujaa. Toisin sanoen yhden raajan kuvio muuttuu ja muut raajat soittavat staattista muuttumatonta rytmistä kuviota. Kannattaa huomioida, että puhun harjoituksissani oikeakätisistä rumpaleista, jotka soittavat perinteisellä rumpusetiasettelulla.

Jokaista yksittäistä harjoitusta on tarkoitus harjoitella niin pitkään, että se alkaa tuntua luonnolliselta. Toisissa harjoituksissa oppiminen saattaa kestää hieman pidempään kuin toisissa. Muista helpottaa harjoituksia esimerkiksi jättämällä yksi raaja pois, jos harjoitukset tuntuvat aluksi liian vaikeilta.

Muista myös vaihdella harjoitusosioista toiseen, mikäli tuntuu yhtään siltä, että alat turhautua. Tee myös omia harjoitusvariaatioita, jotta saat harjoiteltavaa, joka on sinun itsesi kehittämää. Itsemääräämisteoria on uusimpia motivaatiotutkimuksen viitekehyksiä. Sen alaisuuteen kuuluvat koettu autonomia, koettu pätevyys ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus. Koetulla autonomialla tarkoitetaan sitä, että yksilö saa itse vaikuttaa omaan toimintaansa ilman ulkopuolista painostusta tai pakottamista. Ihminen kokee autonomiaa, mikäli hänellä itsellään on mahdollisuuksia tehdä toimintaansa liittyviä valintoja. Autonomian kokemukset ovat motivaation kehittymisen kannalta oleellisia, sillä ne osaltaan ratkaisevat kehittykö oppijan motivaatio sisäiseksi vai ulkoiseksi. (Jaakkola ym. 2017, 166-168.)

Kuvio 6. Harjoituksissa käytetty rumpunotaatio.

1. Hi-hat (kädellä soitettu)
2. Hi-hat-avaus
3. Pikku-tomtom
- 4a. Virvelirumpu
- 4b. Virvelirumpu buzz roll
5. Lattia-tomtom
6. Bassorumpu
- 7a. Hi-hat jalalla
- 7b. Hi-hat jalalla, jota ei soiteta ensimmäisellä kerralla

6.1 Virvelikontrolli ja virveliaksentit

Virveliaksentit on hyvä harjoitella soittamaan kahdella eri tavalla. Ensimmäisessä tavassa soitetaan ns. kanttilyönti, jolloin rumpukapula osuu yhtäaikaan sekä rummun vanteeseen että kalvoon. Huomioi, että virvelirumpujen vanteet ovat joskus hieman erilaisia, joten kanttilyönnin soittaminen saattaa vaihdella rummusta toiseen. Toisessa variaatiossa ei soiteta rummun kanttiin vaan mahdollisimman keskelle rummun kalvoa. Pyri siihen, että rumpukapulasi olisi mahdollisimman samassa kulmassa kuin soitettava pinta. Tällä tavalla soitettaessa kapulan nuppi tulee mahdollisimman kohtisuoraan soitettavaan pintaan ja rummun sointi on hyvä ja kontrolloitu.

Virvelikontrolli-harjoituksissa (liite 2 sivu 4) soitetaan ainoastaan virvelirumpua. Harjoituksissa keskitytään kanttilyönnin ja rummun kalvoon aksentoitujen lyöntien tasalaatuisuuteen. Kaikki aksentit kannattaa harjoitella sekä kanttilyönteinä että ilman kanttia. Aksentoimattomat iskut lyödään haamulyönteinä keskelle rumpua. Kaikki harjoitukset soitetaan vuorokäsin. Näissä harjoituksissa kannattaa keskittyä kuuntelemaan rummun sointia. Kiinnitä huomiota siihen, että sointi säilyisi mahdollisimman tasaisena ja hyvänä. Kokeile myös ottaa virvelimatto pois päältä, jotta kuulet rummun soinnin vielä tarkemmin.

Virveliaksentti-harjoituksissa (liite 2 sivu 5) mukaan tulee bassorumpu ja hihat. Näissä harjoituksissa virveliaksentteja permutoidaan $\frac{1}{16}$ -osalla, joten virveliaksentit tahdin jokaisella eri $\frac{1}{16}$ -osalla tulevat tutuiksi. Jos tämä tuntuu vaikealta, alussa voi hyvin jättää bassorummun pois ja keskittyä soittamaan ainoastaan käsillä.

6.2 Haamulyönnit

Haamulyönti-harjoitukset 1 (liite 2 sivu 8) keskittyvät yksittäisiin haamulyönteihin. Kaikissa haamulyönti-harjoituksissa (1-3) hi-hat-lautaset soittavat kahdeksasosa-sykettä, jonka päälle tai sekaan lyödään virvelirummulla haamulyöntejä ja aksentteja. Aksentti on tarkoitus soittaa ainoastaan virvelirumpuun ja hihat-lautaset pysyvät staattisina. Jokaisessa osiossa ensimmäiset kolme harjoitusta keskittyvät ainoastaan käsien hallintaan, jotta pystyy kunnolla keskittymään ja kontrolloimaan käsien liikkeitä. Haamulyöntiharjoituksissa 4-18 bassorumpu tulee osaksi komppia. Näissä harjoitteissa bassorumpuiskua permutoidaan. Useassa kohdassa tulevat virvelin haamulyönti ja bassorummun isku samaan aikaan. Tätä kannattaa myös harjoitella erikseen, jos se tuntuu hankalalta. Tämä

liikerata on motorisesti hyvin haastava, sillä vasen käsi ja oikea jalka pitäisi saada soitettua samanaikaisesti. Tähän harjoitukseen kannattaa käyttää apuna mielikuvaharjoittelua ja kuvitella, kuinka raajat tekevät tuon iskun yhtaikaisesti.

Haamulyönti-harjoituksissa 2 (liite 2 sivu 9) on haamulyönti, jonka jälkeen on aksentti. Chapin (2020) toteaa, että Sanford Moeller opetti hänelle tätä tekniikkaa mielikuvalla. Nuolaise sormeasi ja kuvittele, että koskettamasi pinta on kuuma. Koskettaessasi pintaa ensimmäisen kerran et huomaa, että pinta on kuuma, sillä sormesi on vielä hieman märkä. Koskettaessasi pintaa toisen kerran tunnet pinnan kuumuuden. Tämä kuumuus saa kätesi automaattisesti nousemaan ylös soitettavasta pinnasta. (Chapin 2020, Youtube-video.) Tätä mielikuvaa kannattaa hyödyntää harjoitellessasi tämän lyöntiyhdistelmän liikerataa. Erona tietenkin se, että soitat pintaa rumpukapulalla etkä sormella. On todella tärkeää, että kapula nousee sähkökästi ylös soitettavasta pinnasta.

Haamulyönti-harjoituksessa 3 (liite 2 sivu 10) on aksentti, jonka jälkeen on haamulyönti. Näiden lyöntien liikeradat ovat korkeasta matalaan, matalasta matalaan ja matalasta korkeaan. Aksentti soitetaan korkeasta matalaan. Haamulyönti soitetaan matalasta korkeaan, jos sitä seuraava lyönti on aksentti. Haamulyönti soitetaan matalasta matalaan, jos sen jälkeinen isku on myös haamulyönti. Korkeasta matalaan lyönti on rento. Pysäytä kapulan pää heti lyönnin jälkeen noin kolmen sentin päähän lyöntipinnasta. Matalasta matalaan lyönti on kevyt napautus, jossa kapulan pää jää samaan korkeuteen kuin se oli lyönnin alussa eli noin kolme senttiä lyöntipinnasta. Matalasta korkeaan lyönti on kevyt napautus soittoalustaan, josta kapula viedään korkeaan asentoon. (Skrikberg 2006, 13.) Korkean asennon korkeus vaihtelee melko paljon. On kuitenkin tärkeää, että kapula on sen verran kaukana, että aksenttilyönti on helppo suorittaa. Karkeana arviona voisi sanoa, että korkea asento on noin 20-35 senttiä lyöntipinnan yläpuolelta. Puhun tässä rumpusetisoitossa käytettävästä tekniikasta enkä ns. rudimentaalisesta rummunsoiton tekniikasta.

6.3 Hihat-avaukset

Hihat-avaukset osion harjoituksissa (liite 2 sivut 12-13) 1-3 keskiössä ovat kahdeksasosa-nuoteille tulevat hihat-avaukset. Niitä on kappaleessa paljon vähemmän kuin $\frac{1}{16}$ -osa-offbeateille tulevia avauksia, joten ne käsitellään melko nopeasti. Harjoituksissa 4-

19 bassorumpu ja virvelirumpu soittavat koko ajan samaa kuviota eli näissä harjoituksissa on yksi muuttuva elementti. Näissä harjoituksissa on tarkoituksena se, että oikea käsi soittaa hihat-lautasia ja vasen käsi soittaa virvelirumpuun.

Harjoituksissa 20-35 bassorumpu soittaa edelleen tahdinosille yksi ja kolme, paitsi harjoituksessa 31, jossa kolmosella oleva bassorumpu jää soittamatta sekä harjoituksessa 35, jossa ykkösellä oleva bassorumpu jää soittamatta. Tähän on syynä se, että muuten harjoituksiin tulisi kolme bassorummun iskua peräkkäin. Näiden iskujen lisäksi bassorumpu soittaa myös yhtä aikaa hihat-avausten kanssa. Lyhyitä hihat-avauksia voi harjoitella mielikuvalla, että oikea jalkaterä laskeutuu alas bassorummun pedaalille ja samanaikaisesti vasen jalkaterä nousee ylös hihat-pedaalilta. Tämän jälkeen liikeradat kääntyvät, eli oikea jalkaterä nousee ylös ja vasen menee alas. Tätä liikettä voi harjoitella myös ilman rumpusettiä. Istu tukevalla penkillä. Alkuasennossa vasen jalkaterä on maassa ja oikea jalka on kantapään varassa jalkaterä noin 30 asteen kulmassa alustaan nähden. Jalat lähtevät liikkeelle synkronoidusti. Oikea jalkaterä laskeutuu alustaan ja vasen jalka nousee noin 30 asteen kulmaan. Tämän jälkeen liikesuunnat vaihtuvat. Tämä on erittäin hyvä harjoitus etenkin, jos et ole tottunut soittamaan rumpusettiä kantapäästä maassa. Jalalan kontrolli tuntuu hyvin erilaiselta, sillä jalassa työskentelevät eri lihakset kuin kantapäässä ilmassa soitettaessa.

6.4 Kuudestoistaosa-pulssia

Kuudestoistaosa-pulssia -osion (liite 2 sivut 15-17) harjoituksissa on neljä erilaista (1-4) $\frac{1}{16}$ -osa-pohjaista käsijärjestystä. Nämä neljä osiota on pilkottu kolmeen pienempään kategoriaan (a-c). Kategoriassa a soittavat ainoastaan kädet. Hihat-lautasissa olevat akzentoidut nuotit kannattaa soittaa kapulan olkapäällä ja hiljaiset iskut on hyvä soittaa ainoastaan kapulan nupilla. Keskity kuuntelemaan, että soiton flow ei katkea. Tasainen $\frac{1}{16}$ -osa-syke on näiden harjoitusten päämäärä.

Kategoriassa b otetaan harjoituksiin mukaan bassorumpu. Alussa bassorummulla tulee ainoastaan yksittäisiä iskuja, mutta harjoitusten edetessä tulee myös kaksi perättäistä bassorummun iskua. Näiden idea on se, että bassorumpu seuraa hihat-lautasia soittavaa kättä. Jälleen on hyvä muistaa, että bassorumpua täytyy soittaa hiljaisella volyyymilla, ettei sen iskut katkaise kompissa olevaa imua.

C-kategoriassa tulee uutena soundina mukaan hihat-avaukset. Hihat-avauksissa kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että lautaset avautuvat ja sulkeutuvat selkeästi. Tämä tuo iskuihin kaivattua sähkökyttöä.

Tämän osion harjoituksissa on komppitranskriptiosta otettuja ideoita. Niitä on myös yhdistelty toisiinsa sillä tavalla, että soittajalle tulee valmiuksia aloittaa itse varsinaisen transkription ja kompin harjoittelu. Tämän osion materiaaliin kannattaa siis tutustua rauhassa ja ajan kanssa.

6.5 5 & 7-harjoitukset

Tässä harjoitusosiossa (liite 2 sivu 19) tutustutaan viiden ja seitsemän iskun sarjoihin. Kirjoitin harjoitukset kvintoleina ja septoleina eli viiden ja seitsemän ryhmissä, jotta harjoitukset olisi helpompi lukea. Rytmikuviot ja käsijärjestykset ovat jo tuttuja ilman rumpusetiä tehdyistä harjoituksista. Tässä osiossa keskitytään siihen, että pystyy soittamaan nämä harjoitukset myös rumpusetillä. Aksenttien paikat myös hieman muuttuvat, joten niihin kannattaa kiinnittää huomiota. Tässä tulee myös hyvin kuulokuva siitä, miten paljon aksentointi tai oikeastaan niiden paikan muuttaminen vaikuttavat soiton flowhun sekä tunnelmaan, joka soitosta välittyy. Näissäkin harjoituksissa keskitytään yhteen muuttujaan kerrallaan. Aluksi soitetaan pelkillä käsillä ja myöhemmin mukaan tulevat bassorumpu ja hihat-avaukset. Näihin harjoituksiin on otettu myös osia rumpukompista.

Kun nämä yksittäiset harjoitukset alkavat tuntua luontevilta, voi alkaa yhdistellä harjoituksia keskenään ja pyrkiä löytämään toimivia kombinaatioita. Alussa voi sekoitella pelkkiä viiden sarjoja keskenään. Seuraavaksi sama seitsemän sarjoilla. Tämän jälkeen voi alkaa yhdistellä viiden ja seitsemän sarjoja ja pyrkiä löytämään näistä miellyttäviä yhdistelmiä. Kehitä myös omia variaatioitasi. Näiden harjoitusten päätarkoitus on kehittää soittajan sanavarastoa ja flowta, joten mielikuvitusta peliin.

7 Rumpukompin harjoittelu

Actual Proof -kappaleen A-osan rumpukompin haasteita on avattu ja jaettu moniin eri osiin. Samanlaisia ajatuksia voi käyttää itse transkription harjoittelussa. Kannattaa aloittaa jokaisen tahdin harjoittelu mahdollisimman pienissä osissa. Soita aluksi harjoituksen ensimmäiset kolme iskua ja harjoittele tahtia uudelleen ja uudelleen. Kiinnitä huomiota aksentoitujen ja aksentoimattomien iskujen laadukkuuteen, kun pystyt toteuttamaan tämän hyvin lisää yksi isku. Jatka iskujen lisäämistä, kunnes osaat soittaa koko tahdin. (Garibaldi 1990, 19.) Kannattaa myös aloittaa kompin osien harjoittelu hyvin hitaassa tempossa.

Toisenlainen tapa lähestyä kompin harjoittelua on se, että soittaa aluksi tasaisesti kahdeksasosille tulevia iskuja. Tämän jälkeen alkaa lisätä komppiin $1/16$ -osille tulevia haamulyöntejä, aksentteja, hihat-avauksia, bassorummun iskuja ja niin edelleen. Oppijat ovat erilaisia, joten kannattaa kokeilla kumpi tapa tuntuu luontevammalta ja toimivammalta.

7.1 Isku-kerrallaan

Isku-kerrallaan harjoituksissa (liite 2 sivu 22) ideana on se, että metronomista tulee neljäsosa-sykettä ja tämän päälle aletaan rakentaa komppia isku kerrallaan. Kyseisessä harjoituksessa on esitetty transkription ensimmäisen tahdin harjoittelun eri vaiheet yksi kerrallaan. Tätä tapaa voi soveltaa jokaiselle tahdille erikseen. Tässä tavassa on hyvää se, että ehtii keskittyä kunnolla jokaiseen iskuun. Jälleen kerran on hyvä ajatella ja nähdä mielikuvana, kuinka soittaa harjoituksen. Maltillinen tempo on tärkeä juuri sen takia, että pystyy kunnolla keskittymään jokaiseen iskuun.

Sykkeen sisäistäminen on todella tärkeää tällä tyylillä harjoittellessa. Pyrkimyksenä on se, että voi tuntea pulssin koko kropassa. Yksi hyvä tapa toteuttaa tämä on se, että pitää neljäsosa-sykettä hihat-lautasia polkevan jalan kantapäällä. Tämä vahvistaa sykkeen tuntemista kropassa, sillä jalan tärähdys luo koko kehoon tuntemuksen sykkeestä. Tämä tapa voi olla hieman hankala, jos on paljon hihat-avauksia. Toinen tyylitapa saada sama sykkeen tuntemus kroppaan on se, että heiluttaa päätä neljäsosina mukana, kun soittaa. Tämä saattaa tapahtua toisilla jopa ihan luonnostaan ilman sen kummempia harjoitteita.

7.2 Kuudestoistaosa-täytöt

Kuudestoistaosa-täytöt -harjoitus (liite 2 sivu 24) on oma variaationi *isku-kerrallaan* harjoituksesta. Tässä tavassa harjoitellaan aluksi kahdeksasosille tulevat iskut. Aikaisemmissa harjoituksissa on keskitytty pieniin palasiin kerrallaan. Sillä tavoin on pystytty poistamaan motorisia esteitä soittotilanteesta. On kuitenkin tärkeää, että soittaessa pystyy tuottamaan ja soittamaan jatkuvaa sykettä, jonka kautta alkaa hahmottaa omaa komppaustapaansa ja asemaansa yhtyeessä. Tällä lähestymistavalla saa kuulokuvan, mitä isommassa kokonaisuudessa tapahtuu. Tätä voi kutsua makrokuvan lähestymistavaksi (*macro approach*). Mikrokuvan lähestymistavassa (*micro approach*) harjoitellaan asioita pienissä palasissa. Bassorumpu soittaa tällä tavalla, oikea käsi soittaa näin ja niin edelleen. Kompit ja fraasit rakentuvat yhdistelemällä näitä pieniä palasia. Tämä mikrokuvan lähestymistapa ei toimi kovin hyvin, jos soittaa musiikkia yhtyeen kanssa. Soittaja ei voi keskittyä siihen, mitä hänen raajansa tekevät vaan hänen täytyy pystyä kuulemaan isompi kokonaisuus ja lähestyä soittamista makrokuvan lähestymistavan avulla. (Riley 1997, 20.)

Tässä versiossa voi edetä niin sanotusti loogisesti eli sillä tavalla, että alkaa täyttää tahdin $\frac{1}{16}$ -osia alusta alkaen. Aluksi ensimmäisen neljäsosan toinen $\frac{1}{16}$ -osa ja sitten neljäs. Tästä nuotinnettuna esimerkit 1a-1i. Toinen tapa on se, että alkaa täyttää $\frac{1}{16}$ -osia siinä järjestyksessä, mikä itselle tuntuu luonnolliselta. Tästä esitän omien mieltymysteni mukaisen version esimerkeissä 2a-2i. Molemmissa esimerkeissä keskitytään transkription toisen tahdin harjoitteluun.

Aluksi kannattaa harjoitella komppia tahti kerrallaan, kun tämä alkaa sujua soita kahden tahdin pätkissä. Esimerkiksi aluksi tahdit yksi ja kaksi. Tämän jälkeen tahdit kolme ja neljä. Sitten neljän tahdin pätkissä ja niin edelleen.

8 Pohdinta

Työn tarkoituksena oli jakaa hankalasti hahmotettava ja useita erilaisia elementtejä sisältävä rumpuraita harjoitusten muotoon. Harjoitusten ideana oli se, että jaetaan harjoiteltavat motorisesti haastavat komponentit mahdollisimman pieniin osiin. Tätä kautta on helpompi tiedostaa, mitä tarvitsee ja kannattaa opetella, että pystyisi selättämään rumpuraidan keskeiset haasteet.

Pedagogiseksi näkökulmaksi otin ajatuksia liikuntapedagogiikassa käytetyistä motorikan harjoittelumetodeista. Näistä tärkeimpiä metodeja olivat suorituksen ja mielikuvan yhteys sekä harjoiteltavien asioiden jakaminen pieniin osiin. Harjoitteissa käytetyt ideat olivat suurelta osin aikaisemmin ilmestyneiden rumpukirjojen pohjalta tulleita. Kirjoitin liitteessä 2 olevat harjoitukset itse ja tein aikaisemmin käytetyistä harjoitusideoista omia variaatioitani, tai lisäsin harjoituksiin joitain omia huomioitani tai mielikuvia, jotka helpottaisivat harjoittelua. Koen, että työni tärkein anti on se, kuinka monenlaisia harjoitteita yhden rumpuraidan pohjalta voi tehdä. Itse Actual Proof -kappaleen kuudentoista (16) tahdin transkription (liite 1) harjoittelun avaamisen jätin melko pienelle huomiolle.

Olen käyttänyt opinnäytetyössäni esitetyn kaltaisia harjoitustapoja jo aiemmin, mutta tietoni ja ajatukseni oppimisprosessista ja esittämistäni opetusmetodeista syvenivät. Opin itse paljon paremmaksi harjoittelijaksi sekä pedagogiksi, kun kirjoitustyö eteni. Kuinka voi harjoitella pedantisti, mutta kuitenkin sillä tavalla, että säilyttää valinnanvapauden ja monipuolisuuden harjoittelussa. Esimerkiksi permutaatiolla pystyy harjoittelemaan hyvin järjestelmällisesti, mutta voi myös valita, että harjoittelee eri osioita, jos harjoittelu ”alkaa maistua puulta”. Myös ilman rumpusetiä tehtävät harjoitukset ja mielikuvaharjoittelu monipuolistavat harjoittelua huomattavasti. Ilman rumpusetiä voi harjoitella missä vain ja mihin aikaan tahansa. Tämän lisäksi mielikuvat saattavat myös auttaa avaamaan jonkin pitkän aikaa vaivanneen ja vaikean asian opettelua.

Idea harjoitusvihosta (liite 2) tuli mieleeni vasta työn edetessä. Huomasin, että harjoituksia alkoi kertyä niin paljon, että ne voisi yhdistää pieneksi kokonaisuudeksi. Tämä on ehkä myös tämäntyyppisen moniin pieniin osiin jaetun harjoitteluidean ongelma. Harjoituksia tulee hyvin paljon. Toisaalta on myös vaikea arvioida osaako siltikään jakaa harjoituksia tarpeeksi pieniin palasiin. Ovatko harjoitukset kuitenkin liian hankalia toteuttaa, vaikka niitä yrittää jakaa niin pieniksi kokonaisuuksiksi kuin on järkevää ja mahdollista.

Päätin kuitenkin, etten tee vihosta laajempaa, koska alkoi tuntua siltä, että harjoitusideoita olisi tullut vielä todella paljon enemmän. Tuntui alussa melko haastavalta alkaa rajata harjoituksia pois, mutta lopulta onnistuin siinä suhteellisen hyvin. Vihon ulkoasu on melko pelkistetty, koska työni keskittyi enemmän sisällön selkeyteen ja käytännöllisiin harjoituksiin. Vihon ulkoasua voisi kehittää esim. taittamalla sen Indesign-ohjelmalla. Uskon myös, että vihossa käyttämäni tapa purkaa komppi osiin voi auttaa monia analysoimaan ja purkamaan vaikeita konsepteja helpommin lähestyttäväksi harjoitteiksi.

Halusin myös sisällyttää opinnäytetyöni liitteeksi Actual Proof -kappaleesta tekemäni transkription. Koen, että se on eettisesti ja tekijänoikeudellisesti järkevä ratkaisu. Kuidentoista tahdin transkriptio on sen verran lyhyt, että se on vain pieni vilkaisu kyseiseen rumpuraitaan. Se ei ole ns. täydellinen soolotranskriptio. Transkriptio on ainoastaan pieni esimaku koko kappaleen rumpuraidasta. Työ myös pohjautui niin suurelta osin transkriptioon, että olisi tuntunut oudolta jättää se pois.

En koe, että esittämäni harjoitusideat ovat mitenkään uusi tapa harjoitella rumpujen soittoa. Tämänkaltaisia ideoita voi kuitenkin varmasti jatkojalostaa, siinä tapauksessa, että oppilas tai vaikka itse haluaa harjoitella taitotasoon nähden liian haastavia kappaleita tai harjoitteita. Esittämäni harjoitusideat ovat yksi tapa, joilla voi asettaa pienempiä lyhyen ajan tavoitteita – toisin sanoen opetellaan aluksi jokin tietty soittotekninen tai motorinen taito haastavasta kappaleesta. Tämän jälkeen edetään seuraavaan harjoitukseen ja lähemmäksi lopullista pidemmän ajan tavoitetta.

Lähteet

Aarnio, Roope. 2017. Mistä on musiikki tehty? Musiikin teoriaa harrastajille ja kiinnostuneille kuuntelijoille, Polyrytmi ja polymetri. *Kansanmusiikki*, 2017, 2, 31. Lehtiartikkeli. Viitattu 28.9.2020 http://kansanmusiikki-lehti.fi/wp-content/uploads/2015/11/Kansanmusiikki_0217_teoria-12.pdf

Chaffee, Gary. 1980. *Time functioning patterns*. Alfred Publishing Co.

Chapin, Jim. 2020. *Drum Clinic: THE OPEN ROLL (Secondary Stroke Louder then the first...)*. Video. Rumpali: Jim Chapin. Youtube-videopalvelu. Julkaistu 6.3.2020. Viitattu 3.10.2020 <https://www.youtube.com/watch?v=9xaMpG-ZqW0>

Clark, Mike. 2006. *Funk Drumming Innovative Grooves & Advanced Concepts*. Hal Leonard Co.

Clark, Mike. 2014. *Playing with musicality and purpose*. Podcast-ohjelma. *Drummer's resource*. Julkaistu 15.12.2014. Viitattu 20.9.2020 <https://www.drummersresource.com/mike-clark-interview/>

Clark, Mike. 2017. *Mike Clark Explains The "Actual Proof" Groove*. Video. Rumpali: Mike Clark. Youtube-videopalvelu. Julkaistu 9.6.2017. Viitattu 23.9.2020 <https://www.youtube.com/watch?v=ltXjq0KJBns>

Eskelinen, S. & Kokko, K. 2009. "Sellainen ergonominen setuppi tuntuu hyvältä". *Taupaustutkimus rumpalin fyysisestä kuormittumisesta*. Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Fysioterapia Hyvinvointiyksikkö. Viitattu 15.10.2020. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/6657/VALMIS%20OPPARI.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Garibaldi, David. 1990. *Future Sounds*. Alfred Publishing Co.

Give The Drummer Some – Mike Clark. 2019. Podcast-ohjelma. Red Bull Radio. Julkaistu 20.2.2019. Viitattu 26.9.2020. <https://www.mixcloud.com/redbullradio/give-the-drummer-some-mike-clark/>

Hancock, Herbie. 1974. Thrust. CD-levy. Columbia Records.

Hietala, Utti. 2014. Treenaatko lihasta vai liikettä? ”Hulkki” Hietala – osa 2. Internet-sivusto Lihastohtori Blogi-kirjoitus. Viitattu 19.10.2020 <https://lihastoh-tori.wordpress.com/2014/03/31/treenaatko-lihasta-vai-liiketta-hulkki-hietala-osa-ii/>

Jaakkola, T., Liukkonen, J. & Sääkslahti, A. 2017. Liikuntapedagogiikka. Jyväskylä 2.uudistettu painos: PS-kustannus.

Laukkanen, Jere. 2005. Afrikkalais- ja afrokaribialaisperäiset rytmiset avaimet sävelletyssä ja improvisoidussa jazz melodiassa. Kirjallinen työ (6p8). Sibelius-Akatemia.

Launis, M. & Lehtelä, J. 2007. Mitä ergonomia on. Ergonomiaopas. Internet-sivusto Koulun terveyskirjasto Duodecim. Viitattu 18.10.2020 <https://www.koulunterveyskirjasto.fi/toc/opettajalle-ja-opiskeluhololle/ergonomiaopas/7026>

Led Zeppelin. 1971. Led Zeppelin IV. CD-levy. Atlantic Records.

Leppänen, Leevi. 1989. Rokkaavat rummut. Helsinki: Selvät Sävelet Oy.

Piipponen, Lassi. 2014. Rumpujen soiton ergonomiaa. Jyväskylä: Open stage-verkkolehti Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.10.2020 <https://verkkoleh-det.jamk.fi/openstage/2014/06/rumpujensoiton-ergonomiaa/>

Rautiainen, Tommi. 2010. Groove in. Helsinki 2.korjattu painos: Idemco Oy, Riffi-julkaisut.

Riley, John. 1994. The art of bop drumming. Miami: Warner Bros. Publications, Inc.

Riley, John. 1997. Beyond bop drumming. Miami: Warner Bros. Publications, Inc.

Skrikberg, Risto. 2006. Rudimentaalisesta rumpunsoiton neljä peruslyöntiä. 2006. Tampere 2.painos: Tammer-Paino Oy.

Weckl, Dave. 2017. Dave Weckl Online School: Ergonomic Setup. Video. Rumpali: Dave Weckl. Youtube-videopalvelu. Julkaistu 16.10.2017. Viitattu 14.10.2020. <https://www.youtube.com/watch?v=30GTrdP8XD4>

Liite 1. Actual Proof -transkriptio

Actual Proof

$\text{♩} = 126$

1

3

5

7

9

11

13

15

Teemu Sarjamo

Liite 2. Harjoitusvihko

Harjoitusvihko

Actual Proof -kappaleen A-osan rumpukompista kehitetyt harjoitukset

Teemu Sarjamo

1 Rumpusetiharjoitukset

Actual Proof -kappaleen kompissa on niin paljon huomioitavia asioita, että rumpusetille tulee hyvin monipuolisia ja monenlaisia harjoitteita. Harjoitteita tulee myös sen takia erittäin paljon, että tarkoitus on se, että harjoituksessa ei ole montaa muuttujaa. Toisin sanoen yhden raajan kuvio muuttuu ja muut raajat soittavat staattista muuttumatonta rytmistä kuviota. Kannattaa huomioida, että puhun harjoituksissani oikeakätisistä rumpeista, jotka soittavat perinteisellä rumpusetiasettelulla. Jokaista yksittäistä harjoitusta on tarkoitus harjoitella niin pitkään, että se alkaa tuntua luonnolliselta. Toisissa harjoituksissa saattaa kestää hieman pidempään kuin toisissa. Muista helpottaa harjoituksia esimerkiksi jättämällä yksi raaja pois, jos harjoitukset tuntuvat aluksi liian vaikeilta.

Muista myös vaihdella harjoitusosioista toiseen, mikäli tuntuu yhtään siltä, että alat turhautua. Tee myös omia harjoitusvariaatioita, jotta saat harjoiteltavaa, joka on sinun itsesi kehittämää.

Kuvio 1. Harjoituksissa käytetty rumpunotaatio.

Rumpunootinnuksesta ei ole vielä yhtä vakiintunutta versiota, mutta kirjoittamissani harjoituksissa käytän näitä.

1. Hi-hat (kädellä soitettu)
2. Hi-hat-avaus
3. Pikku-tomtom
- 4a. Virvelirumpu
- 4b. Virvelirumpu buzz roll
5. Lattia-tomtom
6. Bassorumpu
- 7a. Hi-hat jalalla
- 7b. Hihat jalalla, jota ei soiteta ensimmäisellä kerralla

1.1 Virvelikontrolli ja virveliaksentit

Virveliaksentit on hyvä harjoitella soittamaan kahdella eri tavalla. Ensimmäisessä tavassa soitetaan ns. kanttilyönti, jolloin rumpukapula osuu yhtäaikaan sekä rummun vanteeseen että kalvoon. Huomioi, että virvelirumpujen vanteet ovat joskus hieman erilaisia, joten kanttilyönnin soittaminen saattaa vaihdella rummusta toiseen. Toisessa variaatiossa ei soiteta rummun kanttiin vaan mahdollisimman keskelle rummun kalvoa. Pyri siihen, että rumpukapulasi olisi mahdollisimman samassa kulmassa kuin soitettava pinta. Tällä tavalla soitettaessa kapulan nuppi tulee mahdollisimman kohtisuoraan soitettavaan pintaan ja rummun sointi on hyvä ja kontrolloitu.

Virvelikontrolli-harjoituksissa soitetaan ainoastaan virvelirumpua. Harjoituksissa keskitytään kanttilyöntien ja rummun kalvoon aksentoitujen lyöntien tasalaatuisuuteen. Kaikki aksentit kannattaa harjoitella sekä kanttilyönteinä että ilman kanttia. Aksentoimattomat iskut lyödään haamulyönteinä keskelle rumpua. Kaikki harjoitukset soitetaan vuorokäsin. Näissä harjoituksissa kannattaa keskittyä kuuntelemaan rummun sointia. Kiinnitä huomiota siihen, että sointi säilyisi mahdollisimman tasaisena ja hyvänä. Kokeile myös ottaa virvelimatto pois päältä, jotta kuulet rummun soinnin vielä tarkemmin.

Virveliaksentti-harjoituksissa mukaan tulee bassorumpu ja hihat. Näissä harjoituksissa virveliaksentteja permutoidaan kuudestoistaosalla, joten virveliaksentit tahdin jokaisella eri kuudestoistaosalla tulevat tutuiksi. Jos tämä tuntuu vaikealta, alussa voi hyvin jättää bassorummun pois ja keskittyä soittamaan ainoastaan käsillä.

Virvelikontrolli

Huom! Kaikki harjoitukset soitetaan vuorokäsin

1 > > > > 2 > > > >

O V O V O V O V O V O V O V O V

3 > > > > 4 > > > >

O V O V O V O V O V O V O V O V

5 > > > > > > > >

O V O V O V O V O V O V O V O V

6 > > > > 7 > > > >

O V O V O V O V O V O V O V O V

8 > > > > 9 > > > >

O V O V O V O V O V O V O V O V

10 > > > > 11 > > > > 12 > > > >

O V O V O V O V O V O V O V O V O V O V O V

Teemu Sarjamo

Virveliaksentit

Huomioi, että jokainen virveli-isku on aksentoitu

The image displays 16 numbered rhythmic exercises on a single staff. Each exercise is a sequence of notes with 'x' marks above them, indicating accents. The exercises are as follows:

- 1: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 2: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 3: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 4: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 5: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 6: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 7: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 8: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 9: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 10: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 11: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 12: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 13: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 14: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 15: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.
- 16: Quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes, quarter notes.

Teemu Sarjamo

1.2 Haamulyönnit

Kaikissa seuraavissa haamulyönti-harjoituksissa 1-3 hi-hat-lautaset soittavat kahdeksasosa-sykettä, jonka päälle tai sekaan lyödään virvelirummulla haamulyöntejä ja aksentteja. Aksentti on tarkoitus soittaa ainoastaan virvelirumpuun ja hihat-lautaset pysyvät staattisina. Jokaisessa osiossa ensimmäiset kolme harjoitusta keskittyvät ainoastaan käsien kontrollointiin, jotta pystyy kunnolla keskittymään ja kontrolloimaan käsien liikkeitä. Harjoituksissa 4-18 bassorumpu tulee osaksi komppia. Näissä harjoitteissa bassorumpuiskua permutoidaan. Useassa kohdassa tulee virvelin haamulyönti ja bassorummun isku samaan aikaan. Tätä kannattaa myös harjoitella erikseen, jos se tuntuu hankalalta. Tämä liikerata on motorisesti hyvin haastava, sillä vasen käsi ja oikea jalka pitäisi saada soitettua samanaikaisesti. Tähän harjoitukseen kannattaa käyttää apuna mielikuvaharjoittelua ja kuvitella, kuinka raajat tekevät tuon iskun yhtaikaisesti.

Haamulyönti-harjoituksissa 2 on haamulyönti, jonka jälkeen on aksentti. Chapin (2020, video) toteaa, että Sanford Moeller opetti hänelle tätä tekniikkaa mielikuvalla. Nuolaise sormeasi ja kuvittele, että soitettava pinta on kuuma. Koskettaessasi pintaa ensimmäisen kerran et huomaa, että pinta on kuuma, sillä sormesi on vielä hieman märkä. Koskettaessasi pintaa toisen kerran tunnet pinnan kuumuuden. Tämä kuumuus saa kätesi automaattisesti nousemaan ylös soitettavasta pinnasta. (Chapin Drum Clinic: THE OPEN ROLL 2020.) On todella tärkeää, että kapula nousee sähköisesti ylös soitettavasta pinnasta.

Haamulyönti-harjoituksessa 3 on aksentti, jonka jälkeen on haamulyönti. Näiden lyöntien liikeradat ovat korkeasta matalaan, matalasta matalaan ja matalasta korkeaan. Aksentti soitetaan korkeasta matalaan. Haamulyönti soitetaan matalasta korkeaan, jos sitä seuraava lyönti on aksentti. Haamulyönti soitetaan matalasta matalaan, jos sen jälkeinen isku on myös haamulyönti. Korkeasta matalaan lyönti on rento. Pysäytä kapulan pää heti lyönnin jälkeen noin kolmen sentin päähän lyöntipinnasta. Matalasta matalaan lyönti on kevyt napautus, jossa kapulan pää jää samaan korkeuteen kuin se oli lyönnin alussa eli noin kolme senttiä lyöntipinnasta. Matalasta korkeaan lyönti on kevyt napautus soittoalustaan, josta kapula viedään korkeaan asentoon. (Skrikberg 2006, 13.) Korkean asennon korkeus vaihtelee melko paljon. On kuitenkin tärkeää, että kapula on sen verran

kaukana, että aksenttilyönti on helppo suorittaa. Karkeana arviona voisi sanoa, että korkea asento on noin 20-35 senttiä lyöntipinnan yläpuolelta. Puhun tässä rumpusetisoitotekniikasta enkä ns. rudimentaalisesta rummutuksen tekniikasta.

Haamulyönti-harjoitukset 1

1 2 3

4 5 6

7 8 9

10 11 12

13 14 15

16 17 18

Teemu Sarjamo

Haamulyönti-harjoitukset 2

Haamulyönti + Aksentti

The image displays 18 numbered drumming exercises, each on a single staff. Exercises 1-3 are in 4/4 time, while exercises 4-18 are in 3/4 time. Each exercise consists of a sequence of notes with 'x' marks above them, indicating ghosting. Accents (>) are placed over specific notes in each exercise. The exercises are arranged in six rows of three exercises each. Each exercise is separated by a double bar line with repeat dots at both ends.

Teemu Sarjamo

Haamulyönti-harjoitukset 3

Aksentti+haamulyönti

1 2 3

4 5 6

7 8 9

10 11 12

13 14 15

16 17 18

Teemu Sarjamo

1.3 Hihat-avaukset

Hihat-avaukset osion harjoituksissa 1-3 keskiössä ovat kahdeksasosa-nuoteille tulevat hihat-avaukset. Niitä on kappaleessa paljon vähemmän kuin $\frac{1}{16}$ -osa-offbeateille tulevia avauksia, joten ne käsitellään melko nopeasti. Harjoituksissa 4-19 bassorumpu ja virvelirumpu soittavat koko ajan samaa kuviota eli näissä harjoituksissa on yksi muuttuva elementti. Näissä harjoituksissa on tarkoituksena se, että oikea käsi soittaa hihat-lautasia ja vasen käsi soittaa virvelirumpuun.

Harjoituksissa 20-35 bassorumpu soittaa edelleen tahdinosille yksi ja kolme, paitsi harjoituksessa 31, jossa kolmosella oleva bassorumpu jää soittamatta sekä harjoituksessa 35, jossa ykkösellä oleva bassorumpu jää soittamatta. Tähän on syynä se, että muuten harjoitukseen tulisi kolme bassorummun iskua peräkkäin. Näiden iskujen lisäksi bassorumpu soittaa myös yhtä aikaa hihat-avausten kanssa. Lyhyitä hihat-avauksia voi harjoitella mielikuvalla, että oikea jalkaterä laskeutuu alas bassorummun pedaalille ja samanaikaisesti vasen jalkaterä nousee ylös hihat-pedaalilta. Tämän jälkeen liikeradat kääntyvät eli oikea jalkaterä nousee ylös ja vasen menee alas. Tätä liikettä voi harjoitella myös ilman rumpusetiä. Istu tukevalla penkillä. Alkuasennossa vasen jalkaterä on maassa ja oikea jalka on kantapään varassa jalkaterä noin 30 asteen kulmassa alustaan nähden. Jalat lähtevät liikkeelle synkronoidusti. Oikea jalkaterä laskeutuu alustaan ja vasen jalka nousee noin 30 asteen kulmaan. Tämän jälkeen liikesuunnat vaihtuvat. Tämä on erittäin hyvä harjoitus etenkin, jos et ole tottunut soittamaan rumpusetiä kantapäät maassa. Jalan kontrolli tuntuu hyvin erilaiselta, sillä jalassa työskentelevät eri lihakset kuin kantapäät ilmassa soitettaessa.

Hihat-avaukset

The image displays 19 numbered exercises for snare drum, arranged in two columns. Each exercise is written on a single staff with a treble clef and a 4/4 time signature. The exercises are as follows:

- 1:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 2:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 3:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 4:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 5:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 6:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 7:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 8:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 9:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 10:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 11:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 12:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 13:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 14:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 15:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 16:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 17:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 18:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.
- 19:** A sequence of quarter notes on the snare line, starting with a circled 'x' on the first note.

Teemu Sarjamo

Hi-hat-avaukset (jatkuu)

The image displays ten staves of musical notation for hi-hat exercises, numbered 20 through 35. Each staff begins with a treble clef and a double bar line. The exercises are written in a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, often with beams connecting them. Some notes are marked with an 'x' to indicate a hi-hat sound. The exercises are organized into pairs, with the first exercise of each pair starting with a circled number (20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34) and the second with a boxed number (21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35). Each exercise concludes with a double bar line and repeat dots. The notation is clear and precise, suitable for a music textbook or practice book.

Teemu Sarjamo

1.4 Kuudestoistaosa-pulssia

Kuudestoistaosa-pulssia osion harjoituksissa on neljä erilaista (1-4) $\frac{1}{16}$ -osa-pohjaista käsijärjestystä. Nämä neljä osiota on pilkottu kolmeen pienempään kategoriaan (a-c). Kategoriassa a soittavat ainoastaan kädet. Hihat-lautasissa olevat aksentoidut nuotit kannattaa soittaa kapulan olkapäällä ja hiljaiset iskut on hyvä soittaa ainoastaan kapulan nupilla. Keskity kuuntelemaan, että soiton flow ei katkea. Tasainen $\frac{1}{16}$ -osa-syke on näiden harjoitusten päämäärä.

Kategoriassa b otetaan harjoituksiin mukaan bassorumpu. Alussa bassorummulla tulee ainoastaan yksittäisiä iskuja, mutta harjoitusten edetessä tulee myös kaksi perättäistä bassorummun iskua. Näiden idea on se, että bassorumpu seuraa hihat-lautasia soittavaa kättä. Jälleen on hyvä muistaa, että bassorumpua täytyy soittaa hiljaisella volyyymilla, ettei sen iskut katkaise kompissa olevaa imua.

C-kategoriassa tulee uutena soundina mukaan hihat-avaukset. Hihat-avauksissa kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että lautaset avautuvat ja sulkeutuvat selkeästi. Tämä tuo iskuihin kaivattua sähkökyttä.

Tämän osion harjoituksissa on komppitranskriptiosta otettuja ideoita. Niitä on myös yhdistelty toisiinsa sillä tavalla, että soittajalle tulee valmiuksia aloittaa itse varsinaisen transkription ja kompian harjoittelu. Tämän osion materiaaliin kannattaa siis tutustua rauhassa ja ajan kanssa.

Kuudestoistaosa-pulssia

1

2

3

4

1b

Teemu Sarjamo

Kuudestoistaosa-pulssia (jatkuu)

The image displays a musical score for a drum exercise titled "Kuudestoistaosa-pulssia (jatkuu)". The score is organized into five distinct sections, each labeled with a box number: 2b, 3b, 4b, 1c, and 2c. Each section consists of two staves of music. The top staff of each section contains a rhythmic pattern of eighth notes, often grouped in pairs, with 'x' marks above the notes indicating specific drum sounds. The bottom staff shows the corresponding drum kit notation, including various drum symbols and rests. The exercises are marked with accents (>) and repeat signs. Section 1c includes a circled 'x' symbol above a note in the top staff. Section 2c includes a circled 'x' symbol above a note in the top staff and a circled 'x' symbol below a note in the bottom staff. The notation is presented in a clear, black-and-white format on a white background.

Teemu Sarjamo

Kuudestoistaosa-pulssia (jatkuu)

The image displays musical notation for a piece titled "Kuudestoistaosa-pulssia (jatkuu)". It consists of two exercises, 3c and 4c, each with two staves. Exercise 3c is marked with a circled '3c' and features a sequence of eighth-note patterns with accents (>) and some notes marked with an 'x'. Exercise 4c is marked with a circled '4c' and follows a similar pattern but includes a circled 'x' under a note in the second staff. The notation is written on a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of one flat (B-flat).

Teemu Sarjamo

1.5 5&7-harjoitukset

Tässä harjoitusosiossa tutustutaan viiden ja seitsemän iskun sarjoihin. Kirjoitin harjoitukset kvintoleina ja septoleina eli viiden ja seitsemän ryhmissä, jotta harjoitukset olisi helppompaa lukea. Rytmikuviot ja käsijärjestykset ovat jo tuttuja ilman rumpusetiä tehdyistä harjoituksista. Tässä osiossa keskitytään siihen, että pystyy soittamaan nämä harjoitukset myös rumpusetillä. Aksenttien paikat myös hieman muuttuvat, joten niihin kannattaa kiinnittää huomiota. Tässä tulee myös hyvin kuulokuva siitä, miten paljon aksentointi tai oikeastaan niiden paikan muuttaminen vaikuttavat soiton flowhun ja tunnelmaan, joka soitosta välittyy. Näissäkin harjoituksissa keskitytään yhteen muuttujaan kerrallaan. Aluksi soitetaan pelkillä käsillä ja myöhemmin mukaan tulevat bassorumpu ja hihat-avaukset. Näihin harjoituksiin on otettu myös osia rumpukompista.

Kun nämä yksittäiset harjoitukset alkavat tuntua luontevilta, voi alkaa yhdistellä harjoituksia keskenään ja pyrkiä löytämään toimivia kombinaatioita. Alussa voi sekoitella pelkkiä viiden sarjoja keskenään. Seuraavaksi sama seitsemän sarjoilla. Tämän jälkeen voi alkaa yhdistellä viiden ja seitsemän sarjoja ja pyrkiä löytämään näistä miellyttäviä yhdistelmiä. Kehitä myös omia variaatioitasi. Näiden harjoitusten päätarkoitus on kehittää soit-tajan sanavarastoa ja flowta, joten mielikuvitusta peliin.

5 & 7-harjoitukset

Vitoset

O V O V V O V O V V

O V O V V O V O V V

O V O V V O V O V V V O V V O V O V V

O V O V V O V O V V

Seiskat

O V O V O V V O V O V V

O V O V O V V O V O V V

O V O V O V V O V O V V V O V V O V V O V V

O V O V O V V O V O V V

Teemu Sarjamo

2. Rumpukompin harjoittelu

Actual Proof -kappaleen A-osan rumpukompin haasteita on avattu ja jaettu moniin eri osiin. Samanlaisia ajatuksia voi käyttää itse transkription harjoittelussa. Kannattaa aloittaa jokaisen tahdin harjoittelu mahdollisimman pienissä osissa. Soita aluksi harjoituksen ensimmäiset kolme iskua ja harjoittele tahtia uudelleen ja uudelleen. Kiinnitä huomiota aksentoitujen ja aksentoimattomien iskujen laadukkuuteen, kun pystyt toteuttamaan tämän hyvin lisää yksi isku. Jatka iskujen lisäämistä, kunnes osaat soittaa koko tahdin. (Garibaldi 1990, 19.) Kannattaa myös aloittaa kompin osien harjoittelu hyvin hitaassa tempossa.

Toisenlainen tapa lähestyä kompin harjoittelua on se, että soittaa aluksi tasaisesti kahdeksasosille tulevia iskuja. Tämän jälkeen alkaa lisätä komppiin $1/16$ -osille tulevia haamulyöntejä, aksentteja, hihat-avauksia, bassorummun iskuja ja niin edelleen. Oppijat ovat erilaisia, joten kannattaa kokeilla kumpi tapa tuntuu luontevammalta ja toimivammalta.

2.1 Isku-kerrallaan

Isku-kerrallaan harjoituksissa ideana on se, että metronomista tulee neljäsosa-sykettä ja tämän päälle aletaan rakentaa komppia isku kerrallaan. Kyseisessä harjoituksessa on esitetty transkription ensimmäisen tahdin harjoittelun eri vaiheet yksi kerrallaan. Tätä tapaa voi soveltaa jokaiselle tahdille erikseen. Tässä tavassa on hyvää se, että ehtii keskittyä kunnolla jokaiseen iskuun. Jälleen kerran on hyvä ajatella ja nähdä mielikuvana, kuinka soittaa harjoituksen. Maltillinen tempo on tärkeä juuri sen takia, että pystyy kunnolla keskittymään jokaiseen iskuun.

Sykkeen sisäistäminen on todella tärkeää tällä tyylillä harjoittellessa. Pyrkimyksenä on se, että voi tuntea pulssin koko kropassa. Yksi hyvä tapa toteuttaa tämä on se, että pitää neljäsosa-sykettä hihat-lautasia polkevan jalan kantapäällä. Tämä vahvistaa sykkeen tuntemista kropassa, sillä jalan tärähdys luo koko kehoon tuntemuksen sykkeestä. Tämä

tapa voi olla hieman hankala, jos on paljon hihat-avauksia. Toinen tyyli saada sama sykkeen tuntemus krooppaan on se, että heiluttaa päätä neljäsosina mukana, kun soittaa. Tämä saattaa tapahtua toisilla jopa ihan luonnostaan ilman sen kummempia harjoitteita.

Isku-kerrallaan

The image displays a musical exercise titled "Isku-kerrallaan" (Strike one by one), consisting of 14 numbered measures. The notation is written on a single staff with a treble clef and a 4/4 time signature. Each measure is separated by a double bar line with repeat dots. The exercise involves rhythmic patterns of eighth notes and quarter notes, often with accents (>) and rests. The first measure (1) starts with a quarter rest followed by two eighth notes. Measures 2-4 show similar patterns with varying accents and rests. Measures 5-7 introduce eighth-note pairs with accents. Measures 8-10 continue with eighth-note pairs and accents. Measures 11-13 feature eighth-note pairs with accents and a quarter rest. Measure 14 concludes with eighth-note pairs and accents, ending with a quarter rest.

Teemu Sarjamo

2.2 Kuudestoistaosa-täytöt

Tämä harjoitus on oma variaationi isku-kerrallaan harjoituksesta. Tässä tavassa harjoitellaan aluksi kahdeksasosille tulevat iskut. Aikaisemmissa harjoituksissa on keskitytty pieniin palasiin kerrallaan. Sillä tavoin on pystytty poistamaan motorisia esteitä soittotilanteesta. On kuitenkin tärkeää, että soittaessa pystyy tuottamaan ja soittamaan jatkuvaa sykettä, jonka kautta alkaa hahmottaa omaa komppaustapaansa ja asemaansa yhtyeessä. Tällä lähestymistavalla saa kuulokuvan, mitä isommassa kokonaisuudessa tapahtuu. Tätä voi kutsua makrokuvan lähestymistavaksi (*macro approach*). Mikrokuvan lähestymistavassa (*micro approach*) harjoitellaan asioita pienissä palasissa. Bassorumpu soittaa tällä tavalla, oikea käsi soittaa näin ja niin edelleen. Kompit ja fraasit rakentuvat yhdistelemällä näitä pieniä palasia. Tämä mikrokuvan lähestymistapa ei toimi kovin hyvin, jos soittaa musiikkia yhtyeen kanssa. Soittaja ei voi keskittyä siihen, mitä hänen raajansa tekevät vaan hänen täytyy pystyä kuulemaan isompi kokonaisuus ja lähestyä soittamista makrokuvan lähestymistavan avulla. (Riley 1997, 20.)

Tässä versiossa voi edetä niin sanotusti loogisesti eli sillä tavalla, että alkaa täyttää tahdin $\frac{1}{16}$ -osia alusta alkaen. Aluksi ensimmäisen neljäsosan toinen $\frac{1}{16}$ -osa ja sitten neljäs. Tästä nuotinnettuna esimerkit 1a-1i. Toinen tapa on se, että alkaa täyttää $\frac{1}{16}$ -osia siinä järjestyksessä, mikä itselle tuntuu luonnolliselta. Tästä esitän omien mieltymysteni mukaisen version esimerkeissä 2a-2i. Molemmissa esimerkeissä keskitytään transkription toisen tahdin harjoitteluun.

Aluksi kannattaa harjoitella komppia tahti kerrallaan, kun tämä alkaa sujua soita kahden tahdin pätkissä. Esimerkiksi aluksi tahdit yksi ja kaksi. Tämän jälkeen tahdit kolme ja neljä. Sitten neljän tahdin pätkissä ja niin edelleen

Kuudestoistaosa-täytöt

1a > > > 1b > > > 1c > > >

Exercise 1 consists of three measures, each with a circled label (1a, 1b, 1c) above the first measure. Each measure contains a sequence of eighth notes with accents (>) and 'x' marks above them. The notes are on a single staff with a treble clef and a 4/4 time signature.

1d > > > 1e > > > 1f > > >

Exercise 1 continues with three more measures, labeled 1d, 1e, and 1f. The notation is similar to the previous measures, with eighth notes, accents, and 'x' marks.

1g > > > 1h > > > 1i > > >

Exercise 1 concludes with three final measures, labeled 1g, 1h, and 1i. The notation remains consistent with the previous exercises.

2a > > > 2b > > > 2c > > >

Exercise 2 begins with three measures, labeled 2a, 2b, and 2c. The notation is similar to exercise 1, but includes some notes with circled 'x' marks.

2d > > > 2e > > > 2f > > >

Exercise 2 continues with three more measures, labeled 2d, 2e, and 2f. The notation is consistent with the previous measures.

2g > > > 2h > > > 2i > > >

Exercise 2 concludes with three final measures, labeled 2g, 2h, and 2i. The notation remains consistent with the previous exercises.

Teemu Sarjamo

Harjoitusvihon lähteet

Garibaldi, David. 1990. Future Sounds. Alfred Publishing Co.

Hancock, Herbie. 1974. Thrust. CD-levy. Columbia Records.

[Chapin Jim. N.D2020.](#) Jim Chapin Drum Clinic: THE OPEN ROLL(Secondary Stroke Louder then the first...). Video. Rumpali: Jim Chapin. Youtube-videopalvelu. Julkaistu 6.3.2020. Viitattu 3.10.2020 <https://www.youtube.com/watch?v=9xaMpG-ZqW0>

Riley, John. 1997. Beyond bop drumming. Miami: Warner Bros. Publications, Inc.

Skrikberg, Risto. 2006. Rudimentaalisen rummunsoiton neljä perusyöntiä. 2006. Tampere 2.painos: Tammeri-Paino Oy.